

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólír sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELOS SZERKESZTŐ:
Staubert József.

Szombat, január 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Ezer éve!**
- A képviselőház ülése.**
- A búrok győznek.**
- A brazíliai herceg váltója.**
- Fejérváry minisztert operálják.**
- Ingyen kenyér!**
- A Kölcsey-egyesület estélye.**
- A porosz királyság 200 éves jubileuma.**
- Botrány egy kávéházban.**
- Tárcza: A könyvelő.** Irta: Heltai Jenő. — **A némák.** Irta: Divényi Gyula.
- Regény-Csarnok: A szürke asszony.** Irta: Sudermann H. Fordította: Hellerné-Oláh Margit.

Ezer éve!

Arad, január 18.

A Ház mai ülésén Barta Ödön országgyűlési képviselő szavára tette, hogy Lázár István gróf új főispán a javarészt százból szerveződött tisztelgő küldöttségnek üdvözlétére német nyelven válaszolt. Hát ezt bizony a főispán ur elég rosszul tette és Barta Ödön bizonyosan hazafias munkát végzett, midőn felszólalásával a magyar hivatalos nyelv jogainak érdekében óvást emelt.

A felszólalt képviselő egyébként sietett kijelenteni, hogy ő a tényt magát hibáztatja, annélkül, hogy ezzel a nevezett főispánnak akár hazafiságát, akár magyarságát meggyanusítani akarná. És mi sem azért méltatjuk itt az esetet, hogy Lázár gróf főispánnak tulhajtott oportu-

nizmusából kelleténél nagyobb dolgot csináljunk, hanem hogy egy illetéktelen és izléstelen közbeszólásra nézve tegyünk pár megjegyzést.

Az országos hirre jutott zabliferáns ugyanis — ki folyton igyekszik életjelt adni magáról, ne hogy holtnak higgyék — prókátorává szegődött Lázár főispánnak, s ezen ur kifogástalan magyarságának igazolásául Barta beszédére azt kiáltotta közbe, hogy: „ezer éve itt van!”

No már ez csakugyan nem argumentum! Az, hogy valakinek az ősei milyen régóta telepedtek meg az országban, ez az idő semmiképen sem mértéke az illető ur magyarságának, és semmit sem nyithat azon a baklövésen, hogy egy állami főtisztviselő, ki az exponált nemzetiségi vidéken nemcsak a kormányt, de a nemzetet is képviseli, olcsó lokális népszerűség kedvéért az állam hivatalos nyelvének mellözésével idegen, mondjuk német nyelven beszél, holott ez a nyelv nem is anyanyelve a százboknak. A Gabriel von Ugron közbeszólása tehát semmiféle menteséggel nem szolgált az ügyetlenül védelembe vett főispánnak, hanem igen is elárulta az illető közbeszóló uri embernek botor osztálygöggjét, és alkalmul szolgált uri köreink éppen magasabb régióinak magyarságáról némely — nem éppen örvendetes reflexiókat tenni.

Nem a magyar nemesség iránti köteles — mert megérdemelt — tiszteletünk

ellen akarunk itt szót tenni, mert hiszen az a lángoló hazaszeretet, a közügyek érdekében nyilvánuló önzetlen áldozatkészség, a nemzeti eszme iránti rajongó lelkesedés . . . mindezt a régi nemességtől hagyományképen örökölte a mai népnek nem ezer év óta itt lakó nagy zöme, hanem igen is az igazsághoz hiven konstataálni akarjuk, hogy nagyon is erős kifogás alá esik éppen a legrégebb származású nemességünk magyarossága.

Hiszzen a magyar népnek erről az osztályáról írta Berzsenyi, hogy *letépte fényes nemzeti bélyegét s nyelvét meguntván rut idegent cserélt*, ezeket illették a költő szavai, melyeket a *külföld magyarjaihoz* intézett.

Azóta javult ugyan a helyzet, de fájdalom, még mindig a legmagasabb arisztokraczia az, mely legtávolabb van a nemzeti élet forrásának lüktető központjától. Ha főuraink igényeiket a magyar ipar, magyar munka, magyar termelésből fedeznék, minde közgazdasági ágak rögtön felvirágoznának. Hiszen csak nem rég mutattuk ki, hogy még a mezőgazdasági kelleink legnagyobb része is külföldről fedeztetik, holott a magyar ipar teljesen versenyképes. Epen ez bizonyítja legjobban, mily fogyatékos a mi földbirtokos osztályunk nemzeti lelkesedése — *tettekben*.

De *szavakban*, műveltségben, gondolkodásban is az. Gyermekeire idegen nevelők és nevelőnők által idegen anyanyelvet

Az Aradi Közlöny újévtől kezdve minden előfizetőjét bebiztosította baleset ellen. És pedig halál esetére 3000 koronára, rokkantság esetére szintén 3000 koronára.

T Á R C Z A.

A könyvelő.

Irta: Heltai Jenő.

A kis kerek asztalon az öreg Wynaud Foking hagyatékában talált legkiválóbb likörök sorakoztak hadirendbe, a gyárkémény nagyságu szivarok mögött pedig jól táplált és előkelő alakok ültek, bankárok és börze nagyhercegek ügyvédek és más eféle, nekünk szegény embereknek vajmi kevésbé rokonszenves népség. Nagyon természetes, hogy a pazar vacsora után asszonyokról beszélgettek, izgalmas kalandokról és azzal a főlénnyel, amelyet a pénz — bocsánat. — A Pénz biztosít az embernek. A pénz — e körül forgott itt minden, ez volt minden kalandnak a kiindulási pontja és a bonyolódottabb esetek lélektani megoldása. Azok a történetek, amelyek elhangzottak, minden különösebb érdekességnek híjával voltak, mind egyformán kezdődtek és egyformán végződtek, legfeljebb a szereplők változtak azok se mindig. Néha csak az urak. A hölgyek ugyanazok maradtak, ami néhányszor lehangozóan hatott. Mind e történetek között csak egy figyelemreméltó volt, az sem magáért a történetért, inkább az elmondójáért, egy kellemes öreg urért, aki a millióival a leggyalázatosabb módon fősvénykedett. Ettől a történetétől nem akarom önöket megfosztani, átadom tehát a szót a nevezett öreg urnak . . .

Akkor még nem voltam milliomos, de a nőket már akkor is nagyra becsültem. — Téved az, aki az asszonyt egy szükséges rossznak mondja, az asszony egy szükséges jó. Vagy legyünk igazságosak és osszuk meg a rosszaságot és a jóságot a feleség és a szerető között. Ezért nem házasodtam meg mindmáig. Ma azután ott tartok, hogy a szükséges jó éppen olyan fölösleges nekem, mint a szükséges rossz volna.

Ha milliomos nem is, de gazdag ember mindig voltam. És takarékoságom, amelyet a közhit fősvénységnek minősít, bizony akárhányszor veszedelmes léket kapott. Sohasem voltam szép fiú, az elmebeli képességeimet és a lelki-jelességeimet a legrózsásabb szemüveg sem nézheti elsőrangúknak, marad egyetlen megnyerő és rokonszenves vonásnak: a pénz, a jó öreg pénz. No és a jó öreg pénz fogyott is szépen, az eleven angyalok belemarkoltak a fessetekbe. Szinte hihetetlen, hogy minél kisebb egy női kéz, annál több pénz fér el benne. Azonban tartozom az igazságnak azzal, hogy mindennek a sok sok elhagyott pénznek a fejében sem tudok egyetlenegy valamire való kalandot fölmutatni. — Életem egyetlen nevezetes kalandját annak a pénznek köszönhetem, amelyet nem adtam ki a kezemből.

Ez a kaland barna volt és kékszemű. Nem tehetek róla, de a színek ilyen összeállításáért mindig lelkesedtem. Különbben pedig egy kis hivatalnok felesége volt, eleven és vidám asszonyka. Egy kávéházban ismerkedtem meg

vele, egyikében azoknak a kávéházaknak, a melyek délután öt óra tájban megtelnek kedves és nem egészen zordon nőekkel, elhanyagolt feleségekkel, unatkozó özvegyekkel. A megismerkedés nehézségein minden súlyosabb bonyodalom nélkül átestünk és a legközelebbi ékszerbolt előtt az asszonyka már gyöngéden és bizalmasan simult hozzám.

— Oh, ha az a gyűrű az enyém volna! — suttozta álmotag hangon.

— Az öné lesz! — mondtam előkelően és határozottan.

A kaland kék szeme felragyogott.

— De ne a lakásomra küldje, mert ha a férjem meglátja . . Küldje az anyám lakására! Este 9 órakor ott leszek . . .

— Este ott lesz!

Mikor egy utolsó tiszteletteljes kézcsók után elbucsúztam a kalandtól, elmentem az ékszerbolt elé s tűnődni kezdtem. Csakugyan megvegyem neki a gyűrűt? Őszintén megvallva, nem volt valami nagy kedvem hozzá, de végre is gavallér ember vagyok és kell, hogy a szavamnak álljak. Rövid habozás után nem vettem meg a gyűrűt. Ráérek erre holnap is.

Azonban, ahogy az irodámba értem, a lelkiismeret furdalni kezdett. A kaland olyan szeretetreméltó és jó volt hozzám, annyira bizott lovagiasságomban, szabad-e a kitüntető rokonszenvenek ezt az elragadó megnyilatkozását rut visszaélés-sel meghálálnom? Szó sincs róla. A gyűrű kissé drága, de az adott szó is ér vala-

tukmál, hogy idővel se azt, se a magyart soha többé jól meg nem tanulja, s a gonosz példát a nagybirtokos főuraknak még *gazdatisztjeik* is széltiben majmolják. A magyaros hagyomány, szokás, gondolkodás, a lángoló fajszeretet, a nemzeties irányu művészetek pártolása és támogatása . . . mind; mind távol áll a mi főuri s az ahhoz közelebb álló nemesi arisztokracziánktól; pedig éppen ezen mulik, mert ha nem így volna, akkor már régen *jobban állana* a mi magyar nemzeti ügyünk.

Hogy mikor fog, és meg fog-e egyáltalában javulni, az éppen attól függ, hogy öntudatra ébred-e végre valahára a nemzet legfelsőbb és leggazdagabb osztálya, s fölismeri-e magában a mulasztásokat s e révén a bünt, melyet nemzete létének biztosítása s előbbre vitele körül elkövet; hogy rá ismer-e önmagára s azon köteleességekre, melyek rangja- s vagyonával együtt járnak? Attól függ a nemzeti eszme fölvirulása, ha nagyjaink nem érik be azzal, hogy *őseik* ezer éve itt vannak, hanem *ők maguk* is megjelennek a nemzet küzdő terén, magukévá teszik annak életérdekeit, és versenyt harcolnak a magyar nemzeti eszme a magyar nemzeti műveltség előbbreviteléért.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 18.

Akik azt hitték, hogy *Hegedüs* miniszternek az Adriával kötött új szerződésről szóló bejelentésénél vihar lesz, azok alaposan csalódtak. Még csak felszólalás sem történt s így minden incidens nélkül folytatták a belügyi költségvetés tárgyalását.

Barta Ödön függetlenségi képviselő nagy tetszés mellett mondotta el hatásos beszédét. Végül rátamadott *Ugron* Gáborra, a mi nagy derűséget keltett minden felől. Még a szünet alatt is czivakodtak *Ugron* és *Barta* a *Lázár* István főispáni beszéde miatt.

A szünet után *Berzeviczy* Albert beszélt nagy figyelem és osztatlan érdeklődés mellett.

Főként a főváros ügyeivel foglalkozott nagy alaposággal és minden oldalon rokonszenvet keltve.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell* Kálmán miniszterelnök, és *Cseh* Ervin, miniszter. A jegyzőkönyvet hitelesítik.

Psik Lajos előadó bejelenti, hogy *Degen* Gusztáv, *Dienes* Márton és *Molnár* Józsiás képviselők mandátumát igazolták.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter betérjeszti az *Adria* tengerészeti vállalattal kötött új szerződésre vonatkozó törvényjavaslatot.

A belügyi költségvetés.

Barta Ödön: Első sorban egységes közigazgatást kíván, mert most, a hány törvényhatóság, annyiféle közigazgatás van. A mi az egyik vármegyében kihágás, az a másik vármegyében nem az. Rettenetes különben azok száma, a kiket nálunk Magyarországon különböző kihágásokért elítélnék és megbüntetnek. Kérde különben, hogy tudja-e a miniszterelnök, hogy a börtörvény ellen elkövetett kihágásért hány embert ítéltek el? Mert ez igen közelről érdeklő a gazdaközönséget. Ha az ember panaszkodik, a miniszter konkrét adatot kér, ha konkrét adattal jönnek elő, akkor azt mondja, nem tartozik ide.

Szell Kálmán: Dehogy!

Barta: A kivándorlásról szólva, vázolja a nép elszegényedését. Ez az oka a nagymérvű kivándorlásnak. A szegény nép nagy része inkább a jobbagyságot kívánja vissza, mint a mai állapot fenntartását. A kisbirtokosok határozottabb támogatását kívánja. Hasztalan várta, eddig a miniszterelnök ama ígéretének beváltását, hogy a közigazgatás ellenőrzésére külön ügyosztályt állít fel. Erre égető szükség van és még ma sincs felállítva. A hivatali előléptetés mizériáiról szól. A sok import miatt lassu különösen a belügyminiszteriumban. Az árva vagyonból még ma is 10 százalékot vonnak le. Ez szegényfoltja a közigazgatásnak.

A gyógyszerártájról szólva, kérde a miniszterelnököt miért tart fenn egy privilegizált osztályt és miért nem engedi meg a minősítettek szabad versenyét. (Élénk helyeslés a szél-szélbalon.) Kellő felügyelet mellett ez volna az egyetlen liberális eljárás. (Helyeslés.) Hibáztatja, hogy a szolgálati pragmatika és a fegyelmi eljárás oly lassan készül el. Hibáztatja azt is, hogy a *lex-Szaparyana* alapján akarja a közigazgatást reformálni. Kérde, hogy a főispánok miért nem kerülnek soha fegyelmi vizsgálat alá?

Felhozza, hogy Brassó megyében gróf *Lá-*

zár *István*, az új főispán németül felelt az üdvözetekre

Ugron Gábor: Magyarul és németül.

Barta Ödön: Az mindegy!

Ugron: Gróf *Lázár* István jobb magyar, mint ezer más. Ezer éve itt van.

Barta: Nem támadta a magyarságát, még kevésbé a hazafiságát, de kifogásolja a német beszédet azért, mert úgy tünteti fel, mintha mi exotikus ország volnánk. (Ugyis van! A *Kossuth*-párt helyeseli.) A mi az általános szavazati jogot illeti, azt vitatja, hogy maga *Deák* Ferencz is e mellett foglalt állást. (Zajos ellenmondás jobbról.) Epen ezért nem fogadja el a költségvetést. (Helyeslés szélbalon.)

Elnök: Az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Berzeviczy Albert: A székesfőváros pénzügyi és közgazdasági helyzetéről kíván beszélni. (Halljuk!) Előbb azonban reflektál egyes megjegyzésekre. Első sorban a közigazgatási reformról szól, melyet elhamarkodva megcsinálni nem lehet. Régióta dolgoznak rajta, de a közigazgatásnak annyi szétágazó ügyköre van, hogy azokat összhangba hozni, egységessé tenni igen nagy feladat. És most mikor ennek az országgyűlésnek napjai meg vannak számlálva . . .

Polónyi: Napjai! Napjai! (Derűtség.)

Berzeviczy: . . . ilyen nagyszabásu javaslattal e ház elé lépni már nem lehet.

Igen örül, hogy a miniszterelnök a kivándorlás ügyében akként intézkedik, a miként szóló a delegációban kifejtette. Hogy ugyanis, ha már a kivándorlást adminisztratív uton meggátolni nem tudjuk, hiszen ez különben is közgazdasági kérdés, igyekezzünk legalább kontaktust tartani fenn a kivándorlottakkal. (Élénk helyeslés.)

A közegészségügy terén igenis sok dolog történt, de még sok tenni való van. Az orvosok száma sem elegendő, de különösen az orvosok megosztását tartja nagy bajnak, mert aránytalan. Míg pld. az összes városok orvosainak száma 1938, a fővárosra ebből 1218 orvos esik. Az összes vármegyei orvosok száma pedig csak 2700 körül van. Igen helyesnek és üdvösnök tartja tehát a miniszterelnöknek ama tervbe vett szándékát, hogy a közegészségügyet államosítja. (Helyeslés.)

Rátér most Budapest viszonyaira. Az utóbbi időben olyan tulzott híresztelések és aggodalmak keltek lábra, hogy azokkal foglalkozni kötelesség. E híreszteléseket ellenséges, rossz akaratuaknak tartja, mik alkalmasak lehetnek arra, hogy hitel tekintetében diszkreditálják a fővárost és erkölcsileg is ártsanak. Ezek tehát tulzottak, hiszen a fővárosnak oly nagy a vagyona, hogy

mit. Izgatottan járkáltam föl-alá, olyan izgatottan, hogy még az öreg könyvelőmnek is föl-tűnt. Megkérdezte, mi bajom?

— *Schwarz*, maga okos ember — mondtam hirtelen elhatározással. Maga segíthetne rajtam.

Ezzel elmondtam neki az esetet. *Schwarz* elgondolkodott, azután megnyugtatót:

— Bizza rám a doigt főnök ur!

— *Schwarz*, ha maga engem kiránt a csávából, a gyűrű erejéig megjavítom a fizetését.

Schwarz ragyogó arcczal távozott és két óra mulva ragyogó arcczal tért vissza. Mikor ezt az arcot megláttam, egyszerre megkönyebbültem.

— No? — kérdeztem kíváncsian.

— Minden rendben van. A dolgot elintézttem. A gyűrű megmarad és a főnök ur is megmarad a legkorrektebb gavallérnak. Csak én vagyok a gazember . . .

— Hogyan?

— A dolog nagyon egyszerű. Elmentem az adott czim alá. Egy öreg asszony fogadott, az ön kalandjának a mamája. Titokzatos voltam, de diszkkrét. A kedves leányról tudakoztam és hangoztattam, hogy valamit át kell adnom neki. A kedves leány szerencsére még nem volt ott és éppen olyan titokzatosan távoztam, nem anélkül, hogy egy kis ékszerdobozt meg nem villantottam volna az aggódó anya szeme előtt. Az ékszeres doboz, mint ön jól sejtí, üres volt.

A mama az ajtóig kísért és lelkemre kötötte, hogy egy óra mulva visszajöjnek. Vissza

is jöttem, de most már egészen másként. Az arcom föl volt dülva, a kétségbeesés, sőt az örület tünetei mutatkoztak rajta. A két hölgy megdöbbenve nézett rám és én elcsukló hangon, dadogva, remegve nyögtem ki ezt a két szót:

— Az ékszer . . . a gyűrű . . .

— Mi történt vele? — sikoltott föl a mama.

— elvesztettem! — tört ki belőlem a kétségbeesés. Oh nagyságos asszonyom, ha önben egy szikra szánalom van, nem árul el a főnökömnek. Tíz esztendeje becsülettel szolgálom, de ha ezt meghallja, kenyér nélkül maradok. Mi lesz a feleségemmel, mi lesz a szegény gyermekeimmel?

És sirni kezdtem. Nincs az a színész, aki a dolgot jobban csinálta volna. Az ön kalandja elintézte gyanakodott, sőt gyanusított, egyenesen sikkasztással vádolt és azzal fenyegetett, hogy feljelent önnél, de a könyeimen megtört a haragja. És amikor megígértem neki, hogy minden este imámba fogom őt foglalni és áldást kérek szép barna fejére, könyekig meghatva bocsátott meg nekem. A végén mindhárman együtt sirtunk, beszéltünk az idők mostohaságáról, a hivatalnokok nyomorúságáról, még vacsorára is ott maradhattam volna, mert kértek rá. De én siettem vissza, tudtam, hogy ön nyugtalan . . .

— *Schwarz*, maga a legnagyobb róka a világon! — mondtam az őszinte elragadtatás hangján.

— A főnök ur megfélekedezik magáról — felelt *Schwarz* finom mosolylyal. — Az

imént, amikor a gyűrű erejéig megjavította fizetésem, éppen a felét mondta annak, amibe a gyűrű kerül . . . Megnéztem a kirakattában! . . .

A gazember megfogott. Nem tehettem egyebet, mint hogy az egész gyűrűvel fölemeljem a fizetését. Az is igaz, hogy azután tizenöt esztendeig nem javítottam neki egy krajczárral sem.

*

Az öreg ur elhallgatott és diadalmasan nézett körül. A történet általában nagyon tetszett az uraknak, csak egy volt, aki a végén izgatottan kezdett fészkelődni, majd föluggrott és gondolkodva járt föl-alá. Végre nem tudta tovább megállni és titkolózva félrevonta az öreg milliomost:

— Kedves barátom, nagy szolgálatot tehetne nekem.

És óvatosan, hogy senki meg ne hallja, a fülébe sugta:

— Mondja csak önnél van még az a könyvelő?

A némák.

Irtá: *Divényi Gyula*.

A múlt őszi tárlaton az újabb művészek képeit szemléltem. Egy gyönyörű leányfejre tévedt pillantásom. Egy fejlődő leányka, leomló aranyszőke fürtökkel, ábrándos kék szemekkel és olyan csodálatos szép arckifejezéssel, amelyhez hasonlót csak *Rafael* *Madonna*-látunk.

hitelképessége kétségtelen. Mégis elismeri, hogy komoly jelenségek merültek fel, mik esetleg törvényhozási, vagy kormányzási intézkedéseket igényelnek. (Helyeslés.)

Hogy deficit van, az különösen baj most, a mikor közmunkákra igen nagy szükség van.

Nekünk szükségünk van nagy, erős, hatalmas fővárosra és meg van győződve arról, hogy az állam és a kormány készséggel lesz segítségére a fővárosnak bajai orvoslásában. Erre annival nagyobb szüksége van, mert alig van nagy város, mely rövid idő alatt oly rohamosan fejlődött volna, mint Budapest. Anyagi ereje ily rohamosan nem gyarapodhatott. Az állami közigazgatás behozatala a fővárosra nézve nagy feladattal jár. Hiszi, hogy szerencsésen lesz e kérdés megoldva. Folsorolja még a teendő intézkedéseket s végül kijelenti, hogy a kormány iránti bizalomból is készséggel fogadja el a költségvetést és elismeréssel adózik a kormány-nak odaadó munkásságáért helyeslés.)

Ugron Gábor a közigazgatást választási gépnek mondja, mely a központi hatalom szolgálatában áll. Rátér ezután a legutóbbi választásokra és ennél azt a tapasztalatot szerezte, hogy a korona majd közvetve, majd közvetlenül befolyást gyakorolt a választásokra. (Nagy zaj) Csak is így volt lehetséges fentartani a 67-es rendszert.

Elnök (hevesen cseppet) Nem engedhetem meg, hogy a vitába a korona bevonassék.

Ugron: A nemzeti párt hiába olvadt be a kormánypártba, mert a hatalomban nem osztozhat és kormányra nem fog jutni soha, hanem csak minisztránsokként fogják szolgálni a kormányt. A nemzet szerinte nem lesz szabad mindaddig, míg az ország megengedi, hogy a koronának oly nagy befolyása legyen, ez az önuralom tünete. Követeli az általános szavazati jogot. A nemzetiségektől nem fél, mert a magyarok egy ezredéven át fenntartották a supremáciát. De ha nem segítenek helyzetén a nemzet alkotmánya romjainál fog siránkozni és átkozódni, mint a jeruzsálemi zsidók összerombolt szent oltárknál.

Szell Kálmán miniszterelnök tiltakozik a koronának a vitába való bevonása ellen. A korona minden közügyi ténykedéséért elvállalja a felelősséget. Ugron beszéde nem helyes és nem is hasznos, mert csak arra alkalmas, hogy a korona és a nemzet közti egyetértést zavarja. A mi pedig a nemzeti pártra nézve mondatott, azt olyképp helyesbíti a miniszterelnök, hogy a nemzeti párt azért nincs kormányon, mert a mikor a nemzeti párt a kormánypártba belépett, a kabinet már megalakult. Ezzel bizonyította épen a nemzeti párt, hogy nem hatalomvágy vitte a kormánypártba. (Zajos helyeslés.)

Ki lehet ennek a képnek a szerzője, aki először is ilyen remek alkotással lép a közönség elé?

Míg én így tépelődtem, mások figyelmét is megragadta a művészi alkotás elbűvölő ereje és hozzájuk szegődve, velük együtt igyekeztem megállapítani a mester kilétét, hogy hol és milyen körülmények közt élt eddig, milyenek voltak az első kísérletei és sikerei.

De legérdekesebb lett volna megtudni azt, hogy milyen érzés szülte a képet, melyen az ismeretlen szerző egy fiatal leány lelkét, minden érzéseivel együtt, ilyen páratlan ügyességgel és művészies finomsággal tudta visszatükröztetni?

Véletlenségből a festőnek egy jóbarátja is megállt a kép előtt és érdeklődésünket látva, örömmel beszélt el a kép keletkezésének történetét és a művész életpályáját.

Csodálatos elbeszélés volt ez, mely egy ismeretlen világot tárt föl előttem mélységes titkaival, reményeivel és csalódásaival.

A siketnémák életébe engedett bepillantanom, ahol tisztább a vágy, nemesebb az érzés, de sokkal erősebb a szenvedés, mint a meneinkben.

Tolnai Sándor öt éves korában megnémult, és a szülei az ő kedves, csengő hangját nem hallották öbbsé. Meg kellett válni a gyermeküktől. Beadták a siketnémák intézetébe. Tanítóinak gondos vezetése mellett lassankint újra megoldódott a nyelve és mire az iskoláit elvégezte, tagolva beszélni is tudott.

Itt választotta meg életpályáját is.

TÁVIRATOK.

A kínai bonyodalom.

London, január 18. A Standard-nak táviratozzák Sanghaiból, hogy kedden este Tiencinben az oroszok által megszállott keleti arzenálban robbanás történt.

London, jan. 18. A Morningpost-nak jelentik Pekingből 16-iki kelettel, hogy a békétárgyalási jegyzőkönyvet és a hozzá tartozó császári rendeletet szabályszerűen aláírva és megpecsételve ma délután adták át az idegen követeknek. Ezzel egyidejűleg a kínai meghatalmazottak átadták a császárnak egy táviratát, a melyben azt kívánja, hogy a takui erődöket ne rombolják le, hanem idegen csapatokkal szállják meg, a fegyverbehozatali tilalomra bizonyos érvényességi határidőt állapítsanak meg és a fenyegető expedíciókat szüntessék meg. A császár azonkívül utasította meghatalmazottjait, hogy a következő kérdéseket intézzék a követekhez: Mekkora terület szükséges a követcségek számára? Mekkora védőőrség maradjon Pekingben a követcségek védelmére a csapatok eltávolítása után? Körülbelül mennyi lesz a hadi operációk költsége és végül mikor szándékoznak az idegenek a pekingi közhivatalokat átadni a kínaiaknak? A bűnös hivatalnokok megbüntetéséről nincs szó a táviratban.

A pestis Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, jan. 18. A Konstantinápolyban (Sztambulban) előfordult egyetlen pestiseset bakteriológiai megvizsgálása kiderítette, hogy a betegség csakugyan pestis. Ujabb megbetegedés azóta nem fordult elő. A fertőtlenítő és más óvintézkedéseket a legnagyobb szigorral hajtják végre. A szmirnai provenienciákra elrendelt tiz napos vesztegzárt 24 órára szállították le.

A búrok győznek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 18.

A délafrikai szabadságharcz újból élénken foglalkoztatja nemcsak az angol politikusokat, hanem az egész világ közvéleményét. Délafrikában a szabadságharcz tüze, úgy látszik, nem aludt el teljesen. Az angol tulerő nehéz hamut bori-tott, ugyan föléje, mely elfojtani látszott a lángot és Londonban nagy ünnepélyességek mellett hangoztathatták, hogy a brit fegyver ismét dicsőségesen győzedelmeskedett.

A győzelem mámorában azonban elmulasztották megfigyelni, hogy a hamu alatt tényleg megfuladt-e a tűz — pedig lappangott alatta és a burok észrevétlenül élesztették, úgy, hogy most újból lángol és erejével megrémíti a mámorból kijózanodott angolokat.

Mindennap újabb és újabb bizonyítékaikat hozza a távirógép annak, hogy a szabadságharcz egy nagy eseménye áll a küszöb előtt és a világ bámulva nézi azt a szívósságot, azt az élet-halál tusát, melyet egy letiport nemzet újból felvesz angol elnyomói ellen.

A burok keleti hadosztálya mindjobban nyomul előre és Aberdeen város megostromlásánál kemény próbára tette az angolok ellentállási képességét.

Egy késő este érkezett sürgönyünk szerint a burok több vasutat és vízművet romboltak szét és ezáltal elvágták az utját annak, hogy az angolok segélycsapatokkal megerősödhessenek.

London, január 18.

A burok Muraysburg mellett visszaverték az angolokat. Két tiszt, tiz közember életet vesztette. Kétszáztizzenhat ember súlyosan megsebesült és kétszáztizzennégy ember a burok fogságába került.

Már mint gyermeknek feltűnő hajlama volt a rajzolásra és azért szülei festőt akartak belőle képeztetni.

Elvitték külföldre, ahol egy híres német mester műtermében tanult először festéket keverni.

De éles szemével és finom megfigyelő képességével csakhamar elleste a színezés és árnyékolás hatásának titkait és szabad óráiban, mestere tudtán kívül, maga is festegetett.

Egy bájos leány arcot próbált festeni. — Annak a leánynak az arcát, akihez gyermekkorának legédesebb, ártatlan örömei fűződnek.

Valami ellenállhatatlan vágy, valami titokzatos érzés vett rajta erőt, valahányszor játsópajtására gondolt.

Nem tudta elfelejteni a bucsuzás nehéz, szomorú perceit, amikor az intézet falaitól megválvá, ott kellett hagynia valakit, aki könnyezve szoritotta meg Istenhozódra nyujtott kezét. — Szüntelen ott lebegett előtte ennek a kedves lánynak az alakja, akinek a képét, maga sem tudja, hogy miért, de lelkébe zárta és emlékül vásznán is meg akarta örökíteni.

Az első vázlatot hamarosan elkészítette, de nem volt vele megelégedve. Hidegnek, élettelennek látszott, kétségbeesve dobta el az ecsetet.

Egészen másnak ismeri ő azt a képet, amelyik lelkében van lerajzolva.

Az él, mosolyog, — bár van a mosolyában valami bánatos vonás, — fájó szemrehá-

nyás, mely a távozó fiatal festő szívét megigézte.

A sikertelen kezdet azonban nem csüggesztette el teljesen.

Mikor mestere oldalán dolgozgatott, mindig előtte lebegett az a bájos arc, melyet neki le kell festeni élethűen, úgy, hogy megszólaljon.

Nem tudott tőle nyugodni éjjel sem. — Többször felébred álmából, fölkel, oda megy a kifeszített vászonhoz, tesz egy-két vonást, de még mindig nem tudja hiven lerajzolni. — Már-már föladja reményét, ki akarja tépni szívéből még az emléket is, mely őt szüntelen ösztönzi, de mi haszna, ha gyarló ecsetével azt, ami benne él és életet követel, nem tudja kifejezni.

Eppen művészi lelkének kinos vergődése között veszi át egy alkalommal szülei levelét, amely hazulról jött és amelyben az intézetről is, meg a régi játszótársról is kap tudósítást.

Egyszerre valami titkos sugallat újra kezébe adja az ecsetet és mintha kiderült volna előtte a festőművészet titka, könnyedén teszi le vásznára azt, ami után olyan régen vágyódott és amiért annyit szenvedett: ideáljának szép, szőke, aranyfürtös fejét. Mikor teljesen elkészült vele, mint egy kis gyermek, úgy ugrott örömeiben. Bámulta saját munkáját és nem tudott vele betelni.

Majd meg féltett kincs gyanánt rejtegetni akarta, de éppen akkor lepte meg őt mestere, aki már jóval előbb észrevette szépen fejlődő,

A porosz királyság 200 éves jubileuma.

(Berlin ünnepi fényben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 78.

A mai napon, január 18-án két évszázada telt be annak, hogy a porosz királyság a történelembe belépett. Berlin városa nagy ünnepélyességek között üdvözli a külföldi hatalmak képviselőit, kik a jubileumi ünnepélyre oda megérkeztek, köztük *Ferencz Ferdinánd* főherceget, az osztrák-magyar birodalom trónörökösét *Wladimir* orosz nagyherceget és a német birodalom összes fejedelmét.

A porosz királyság 200 éves története ott kezdődik, amikor a nürnbergi várgrófok a brandenburgiak segítségével a porosz királyi koronát megszerezték. Nagy Frigyes adta meg hatalmas kormányzati politikájával az eszmét a német népegység megalkotására. A napoleoni hódítások idejében Németország szive Poroszországban lüktetett, mely a nemzeti ügyért nem képzelt erőt kölcsönözött. Poroszország nagy hatalmi állását I. Vilmos bölcs uralkodása alatt a német egységes államéreknek rendelte alá, és önálló politikájának befejezésével megelégedett azzal, hogy szövetséges állam legyen az ujonnan megalakult birodalomban.

Ennek a királyságnak 200 éves évfordulóját ünnepelte ma Berlin és II. Vilmos német császár hű népétől környezve megadta az ünnepélynek azt a nagy jelentőségét, mely a királyság eszméjéhez méltó.

Berlinből sürgönyzik, hogy a császár ma délelőtt megkoszorúzta I. Frigyes király szobrát és I. Vilmos császár koporsóját a királyi mauzoleumban.

Az ünnepélyről a császár visszatért a császári palotába és ott fogadta az összes fejedelmi küldöttségeket és követségeket.

A fogadtatás után az udvari kápolnában diszistentisztelet tartatott, amely után diszlakomára gyültek a vendégek.

Este a várost kivilágították.

hatalmas tehetségét és tudta, hogy titokban valami képen dolgozik.

Ott állt most előtte a befejezett mű, amit nem lehetett kifogásolni, mert minden vonás elárulta, hogy a néma festő fiatal lelkének bámulatos rajongásáért függő tárgyán és abba művészi kézzel életet és tudott varázsolni. A mester dicséret helyett megölelte tanítványát. A képet pedig az övével együtt bemutatta az őszi tárlaton, azzal a büszke örömmel, amilyen csak a művészek keblében lángol, midőn egy új remek alkotás dicsősége reájuk is szórja sugarait.

Eddig tartott a festő barátjának elbeszélése, a többiről, ami ez után történt, azt mondta, hogy ne kérdezzük őt, mert fájna neki arról szólni. Én azonban a néma művész sorsát most még inkább óhajtottam ismerni. Talán valami nagy szerencsétlenség, vagy csalódás és bánat érte a fiatal festőt? Keressem, kutattam, hogy milyen lehet ennek az életnek a folytatása? A véletlen nyomra vezetett.

Egy szép őszi délután nagy néptölgést láttam egy kis város temploma előtt. A sokaság az új párt szerette volna látni. Ritkán történik ilyen a kis városban, két néma esküszik bent egymásnak örök hűséget.

Az asszonyok sugdosva egy fiatal emberrel is beszéltek, aki színtén bement utánuk a templomba, de azt mondják, hogy csak az ajtó mellett állt és leverten, szomorúan néz az oltár felé.

A néma festő boldogan térdel egykori játszótársnője mellett.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Madarász, operette. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: Tartalékos férj, bohózat.
Este: Baba, operette. (Páratlan bérlet.)

* **Gascognei nemes.** A jövő hét műsorának érdekessége *Suppé* Ferencz regényes, vig operettje, a *Gascognei nemes* lesz. A librettót *Sue* Jenő regénye után *Zell* és *Geneé* irták. Az operett, melyből *Rubos* Árpád rendező és *Békésy* Ferencz karnagy vezetése alatt a szinpadi próbákat már megkezdték, bővelkedik gyönyörűbbnél-gyönyörűbb zenészművekben, látványosságokban, a színház pedig fényes kiállításban hozza színre, hogy egy pompás, ragyogó keret, mint a gondos és jó előadás méltó legyen az operettek ezen kitünőségéhez. A női kar skót kosztümjei különösen festői szépek lesznek. Színházi körökben nagyobb sikert várnak a *Gascognei nemes*-től, mint a *Párisi élettől*, pedig ezt rövid két hó alatt hétszer adták telt ház előtt. A darab érdekességét növeli, hogy azt *Edvi-Ilés* László iparkamarai titkár fordította le. A *Gascognei nemes* iránt a közönség körében már most nagy érdeklődés mutatkozik.

* **Baba.** Vasárnap este hosszas pihenés után a *Baba* című kedves operett kerül színre *Lancelot* szerepét, melyet nálunk *Harmath* Józsa kreált, *Parlagi* Kornél játszma, ki nagy ambícióval készült, hogy Harmathnak ezen kitünő alakítását feledtesse. *Parlagi* Kornél, ez a szorgalmas és rokonszenves, fiatal énekesnő holnap *Rédei* Szidi helyett a *Madarászban a fejedelmőt* adja.

* **Tomcsányi Rusi.** A kolozsvári *Ujság* azt a színházi hirt közli olvasóival, hogy *Tomcsányi* Rusi, a szegedi színház kedvelt szubrettje a tavasztól kezdve az ottani új színtársulat tagja lesz. Nem tudjuk honnan veszi a lapárs ezt a hírt, amelyet nagy örömmel közöl, de azt hisszük, tévedés lesz a dologban, mert *Tomcsányi Leszkay* András aradi színikazgatóhoz szerződött a jövő szezóra.

* **Barbier Jules meghalt.** Párisból távirják, hogy *Barbier* a kitünő színműíró, ki „Faust” *Mignon* és „Hamlet” operákhoz a szöveget irta rövid betegség után ma elhunyt.

A braganzai herceg váltója.

(Egy herceg az oroszok kezében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, január 18.

Nagy szenzációt keltett a múlt év őszén a Debreczenben állomásozó huszárezrednél hadnagyként szolgáló *Ferencz József* braganzai hercegnek bünvádi feljelentése, amelyet két ismert nevű fővárosi pénzügnyök ellen tett. Az ügy előzményei a következők:

A múlt év május havában beállított *Ferencz József* braganzai herceghez Debreczenben *Lukács Lefkovits* Mátyás fővárosi pénzügnyök s hivatkozva *Turn-Taxis* Egon hercegre, felajánlotta a braganzai hercegnek szolgálatait.

— Tudom — ugymond a pénzágens — fenségednek nagy veszteségei voltak nemrégiben a bécsi zsoké-klubban, azért készsággel rendelkezésére állok, ha kölcsönre van szükségem.

A fiatal braganzai herceg, aki költséres passzióiról ismeretes, kapott az ajánlaton s 5000 forint kölcsönt kért. Az ügnyök ezután visszatért a fővárosba s megindult a sűrű levél- és távirat-váltás közte és a herceg között a kölcsön ügyében. Ennek a sűrű érintkezésnek eredménye az lett, hogy június hó egyik napján *Lukács* Mátyás lerándult barátjával és kompanistájával, *Varga* Antal nevű fővárosi magánzóval Debreczenbe. *Lukács* itt úgy mutatta be

Vargát a hercegnek, mint olyan embert, aki szívesen ad megszorult tiszteteknek illő kamat mellett pénzt váltóra kölcsön.

A bemutatás után *Varga* Antal vette át a szót. Kijelentette, hogy készsággel ad 4000 forintot a hercegnek, ha ez egy 5000 forintos váltót ad neki erről az összegegről, továbbá, ha egy becsületét lekötő nyilatkozatot állít ki arra nézve, hogy a lejáratkor a váltót pontosan be fogja váltani s végül, ha a herceg kijelenti, hogy senki mástól, csakis ő tőle vesz hitelt igénybe.

A braganzai herceg elfogadta ezeket az ajánlatokat, illetve feltételeket s kiállította a nyilatkozatot s aláírta az 5000 forintos váltót, mire *Varga* leolvasta a 4 drb ezresbankót és eltávozott.

Most *Lukács* Lefkovits Mátyás lépett akciósba: s provízió, utiköltség, kamat fejében 1300, illetve 1250 forintot követelt a hercegtől, aki kelletlenül bár, de mégis kénytelen volt ezt nyomban kifizetni az ügnyöknek s így neki mindössze 2500 forintja maradt 5000 forintos váltója ellenében.

A drága pénz csakhamar elfogyott, s a hercegnek ismét pénzre volt szüksége. Tudatta ezt *Lukács*csal s megbizta, hogy 2000 forintot szerezzon neki. *Lukács* ezt meg is ígérte, de a pénz elküldésével egyre késett. Végre is sok sürgetésére a hercegnek, leutazott Debreczenbe s magával vitte a 2000 forintot. Azonban már későn érkezett. A braganzai herceg megunva a sok hitegetést, házizgazdájától kért 9000 forintot kölcsön s ezrel a pénzzel utazott le különvonalon *Kolozsvárra*, ahol ép az utolsó percekben érkezett meg. A hercegnek ezen gavalléros utazásáról annak idején a lapok külön hírből emlékeztek meg.

Lukács Mátyás, mikor megtudta, hogy a herceg *Kolozsvárra* utazott, nyomban felült a gyorsvonatra s utána ment. Másnap már bejelentette magánál a *Bölny* intendáns házána időző hercegnét, aki azonban nem fogadta ott. Később azonban maga a herceg kereste fel a pénzügnyököt *New-York* szállodabeli lakásán. Itt a 2000 frtról váltót adott a hercegnek *Lukács*nak, aki erre nagyszerényen a 2000 frtból 1000 frtot számított fel provízió, uti költség és kamat fejében a hercegnek s ezt az összeget nyomban ki is fizettette magának. A 2000 frtról, illetve 4000 koronáról szóló váltót, valamint az első 5000 frtos váltót maguk a kompanisták töltötték ki, még pedig elég ravasz furfanggal. Valami ártatlan ürügy alatt megtudakolták a fiatal hercegtől, hogy mikor lesz nagykoru.

— Ez év szeptember 7-én — adta meg a váltót gyanúlanul a herceg.

Varga és *Lukács* erre a két váltót szeptember 30-iki lejáratl látták el. De ez még nem volt elég. Az egyiket, az 5000 frtosat a lejárat előtt szeptember 20—22-én már érvényesítették per utján a herceg ellenében.

A herceg megtudta ezt, szeptember 30-ára magához hívta fel *Bécs*be *Lukács*ot, hogy a váltókat beváltsa. Megjegyzendő, hogy már a kolozsvári provízió-kiállítás alkalmával felszámított busási váltóért a herceg szerfelett haragudott *Lukács*ra s megszakított vele mindenféle üzleti összeköttetést. A szeptember 30-iki találkozás lett volna köztük az utolsó leszámlolás.

Erre az utolsó leszámlásra azonban a pénzágens nem ment el. *Vargával* együtt egy közös megbizottjukat küldötték el a herceghez, hogy az praezentálja ennek az 5000 frtos váltót. A herceg ezt a váltót kifizette s kérte, hogy a 4000 koronás váltót s a becsületét lekötő nyilatkozatokat is adják át neki, mert ezt a váltót is ki akarja fizetni. A megbizott azonban ezt az utóbbi váltót nem vitte magával, mire a herceg boszankodását fejezte ki.

Két hét múlva *Lukács* megbizottja értesítette a herceget, hogy nem 4000 koronás váltót az, ami még beváltásra vár, hanem negyvenezer koronáról szóló.

A herceg erre kijelentette, hogy ő csak 4000 koronás váltót irt alá *Lukács*nak s ezen váltó értékét fel is vette. *Negyvenezer* koronás váltót sohasem adott, sem *Lukács*nak, sem *Vargának*. Ha ilyen váltó létezik, az mindenesetre hamisított. Mikor ezt a német nyelven kiállított váltót meglekintette a herceg, nyomban

kijelentette, hogy az aláírás az ő kezétől származik ugyan, de a szövegben van a hamisítás, ahol *viertausend krone* szóban az a kéz, mely ezt írta, beszúrta a „zicg“ szócskát, úgy hogy ezáltal 40.000 (vierzig) koronáról szólt.

A herceg bűnvádi feljelentésére a budapesti rendőrség le'artóztatta úgy Lukács Mátyást, mint Varga Antalt, akik ellen eleintén uzsora büntette és magánokirathamisítás büntette miatt folyt a vizsgálat, a vizsgálati fogság fentartása mellett.

A törvényszék magánokirathamisítás büntette miatt helyezte őket, mint tettestársakat vád alá.

A bűnügyben ma lett volna a főtárgyalás Budapesten s a tárgyalóterem megis telt zsúfolásig közönséggel, azonban a koronatanu, *Ferencz József* braganzai herceg nem jelent meg. Így aztán a törvényszék az érdemleges tárgyalást f. hó 28-ára halasztotta el, mikorára a herceget újra beidézte. Vádlottak addig vizsgálati fogságban maradnak.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **A mérnök-egyesület** legközelebbi felolvasó estélyét holnap, szombaton délután 6 órakor rendezi a Központi szállodában lévő egyleti helyiségében, amikor *Sármezey Endre* aradcsanádi vasuti főmérnök fog a *Gőz és benzín-motoros autómobilokról* értekezni és megfelelő vázlatokat bemutatni. A jövő szombaton *Halász Jenő* tartja meg felolvasását „A portland cement“-ről. Ujabb felolvasást jelentett még be február 2-ára *Medveczky Ede* főfelügyelő „A buvárság köréből“ czímmel. A felolvasásokon vendégeket is szívesen lát az egyesület elnöksége.

(*) **A honvédegyelet közgyűlése.** Az aradi 1848—49-iki honvédegyelet f. hó 20-án, vasárnap d. e. 10 órakor tartja rendes évi közgyűlést a városháza földszinti kistermében, melyre a tagokat ezúton is meghívja *Simay István* elnök, *Nagy János* jegyző

(*) **A „Kossuth Lajos“ betegsegélyző és temek.** egyület január hó 20-án d. u. 3 órakor rendes választmányi ülést tart, a melyre a választmányi tagokat meghívja az elnökség.

(*) **Az Erzsébet jótékony asztaltársaság** szombaton este a Mirtl-féle vendéglőben rendes heti értekezletet tart, melyre ez uton is meghívja a t. tagokat az elnökség.

Ingyen kenyér!

— Ujabb adakozások. —

Arad, január 18.

A Tabajdy-utczai kenyeres bolt rendkívül nagy látogatottságnak örvend változatlanul. A mai napon *1706 karaj* kenyeret osztottak ki a helyiségben.

A kenyeres bolt vezetősége arra a tapasztalatra jött, hogy nagyon sok szegény ember felcserélné a neki jutott kenyérdarabot egy darab tűzifával. Hiányos ruházatu, kiéhezett asszonyok jönnek be, és sirva panaszkodnak, hogy otthon két-három apró gyermekük fekszik betegen, és nincs egy darabka fa a háznál, amivel szűk kis lakásukat legalább egy negyed-órára napjában befűthetnék. Sokan már fölégették nélkülözhető butoraikat, s most majd megfagynak odahaza. Megtörtént ma, hogy egy öreg, félig megfagyott embert, ki valaha pinczér volt, valósággal fel kellett dörzsölni, mikor bevánszorgott a kenyeres boltba.

Nagy vigasztalásukra lesz ezeknek a szerencsétlen didergőknek, amit a következőkben megirunk. Az *Arad-Csanádi vasutak* nemesszivü igazgatósága, mely nagyszabásu adományával már a gyűjtés első napjaiban sietve jött az éhezők segítségére, ma arról értesített bennünket, hogy olyan szegény családok számára, kiknél nagyobb számu gyermek, vagy beteg családtag van a háznál, *husz köbméter fát bocsát rendelkezésünkre.* E nagylelkü adományt tudtára adjuk ezennel az insége-

seknek, valamint a nagyközönségnek is, arra kérve ez utóbbit, hogy ajánljon figyelmünkbe husz olyan szegény családot, ahol vagy beteg, vagy sok gyerek van a háznál. Özvegyek a fakiosztásnál előnyben részesülnek.

Temérdek a városban a szemérmes szegény, olyan, aki talán inkább éhen pusztul, semhogy eljöjjön a boltba egy darab kenyérért. Ezeknek, mint a kenyérosztás kezdete óta mindennap, ma is házhoz küldtük a különböző élelmiszereket. *56 család* kapott ma jó puha kenyeret, szalonnát, töpörtöt, sajtot és tejet a kenyeres bolt vezetőségétől.

Fölkértük a jószivü közönséget, hogy a kenyérkiosztás körül legyen segítségére a Tabajdy-utczai bolt szives vezetőinek. E felhívás nem is hangzott el hiába, mert tegnap *Halász Jenőné* urhölgy, ma pedig *Rosenfeld Jenőné* urnő, a „Turul“ czipőgyár aradi képviselőjének neje vállalkozott a nemes munkára, és kora reggeltől késő délutánig állandóan segédkezett a kenyérkiosztás körül.

Munka pedig ugyancsak volt ma bőven. A kenyeres bolt intézősége, tekintettel a kenyérfogyasztók egyre növekvő nagy számára, kénytelen a holnapi napon *átte-retni a falat a szomszédos szintén üres bolthelyiségbe*, mi által a kenyeresbolt kétszeresen megnagyobbodva áll az éhezők szegények rendelkezésére. Ez utóbbi helyiséget a *Weisz Mór* és fiai likőr és czukorgyáros czég bérel, aki szives előzékenységgel már régebben rendelkezésünkre bocsátotta az üres üzletet.

Városunk előkelőbb társadalma nagy előszeretettel keresi fel a jótékonyok hájlekát. A mai napon ott jártak: *Varjassy Arpád* kir. tanácsos tanfelügyelő, *Lócs Rezső*, *Neuman Dániel*, *Issekutz Károly* dr., *Bing Ede*, *Nemess Zsigmond* dr. *Hecht Arnold* dr. *Jellinek József* stb. stb.

A ma beérkezett adományok között a már föntebb említett faadomány mellett elsőnek az *Aradi Szechenyi-gőzmalom* nagy liszt-küldeményét emeljük ki. A malom derék igazgatósága ma 8 zsák finom kenyérlisztet juttatott hozzánk. Aldja meg érte az, ki könyörületet csepegtet a szivekbe, s nem hagyja elveszni a szűkölködőt!

A pénzadományok között a sort *Bohus Zsigmond* br. valóságos belső titkos tanácsos nyitja meg. A nemesszivü főúr, értesülvén az éhezők szegények érdekében megindított mozgalomról, sietett Budapestről küldeni el adományát a kenyérkiosztó helyiségbe.

Az aradi *33-ik gyalogezred* tisztikarának derék adományát *Wachsmann Vilmos* ezredparancsnok küldte be a következő magyar levél kíséretében:

Az Aradi Közlöny tekintetes szerkesztőségének *Aradon.* A becses lapjában megjelent cikk folytán az ezred tisztikara nevében van szerencsém 20 koronát az ingyen kenyér beszerzésére átszarmaztatni. Az összeg csatolva van. *Wachsmann*, ezredparancsnok.

Jóleső örömmel adunk hirt az aradi háziezred tisztikarának e nemes szivü adományáról, mert látjuk belőle, hogy a derék tisztikar jobban-rosszban egyet érez a polgársággal, s amikor ez utóbbi éhezők embertársainak segítésére siet, akkor megdobban a sziv az egyenruha alatt és odaáll segítőnek a polgársághoz a katonatiszti kar is. Az éhezők áldása kísérje őket.

Két apró kis baba *Stern Kató* és *Csillag Laczika* két egész kenyeret hoztak a boltba.

Ma is több gyűjtőív érkezett vissza hozzánk, melyek jószivü emberbarátok adományait hozták el. *Csik János* iskolai igazgató *Szilágyi Gyula* a waggongyári dalkör karnagya és *Szabó József* tanítóképezdei igazgató gyűjtöttek a szegények számára.

Ha végignézzünk a naponta kimutatott adakozók névsorán, eszünkbe jut nekünk is egy kiváló fővárosi publiczista következő igazmondása:

— A köznyomor enyhítésére nem elegendő, ha azok, akiknek van *valamijük*, adnak *sokat*, hanem még az is kell, hogy akiknek *sokjuk* van, azok is adjanak *valamit*.

Ma a következő pénzadományok érkeztek be hozzánk:

	Korona
Bohus Zsigmond br.	50.—
Hunyadi József gyűjtése	21.80
A csász. és kir. 33-ik gyalogezred tisztikara	20.—
Fábián Lászlóné	10.—
Br. Bohus Lajosné (Világos)... ..	10.—
Vojtek és Weisz	10.—
Lóvy Dávid és fiai	10.—
Wallfisch Károly	10.—
Feichtinger Miksa és neje	10.—
Tenner Ignác	10.—
Jellinek József... ..	10.—
Csik János tanítványainak gyűjtése	8.46
Szilágyi Gyula gyűjtése a waggongyári magyar dalkörben	7.90
Issekutz Károly dr.	5.—
Deutsch J. Mór	5.—
Lusztig Ármin	5.—
Szabó József tanítóképző igazgató ...	4.—
Jávor Gyula	4.—
Mittner-Derestye Mária	3.—
Szarka Gyuláné	3.—
Neubauer Manóné	2.—
Vincze Endre	2.—
Barthl János	2.—
Ehrenfeld Anna	2.—
Kuntz József	2.—
Kuntz János	2.—
Kádas Antal	1.—
Kádas Antalné	1.—
Kádas Lajos	1.—
Kádas Aranka	1.—
Kádas Károly	1.—
Kádas Zoltán	1.—
Kádas Ödön	1.—
Kádas Tibor	1.—
Kádas Dezső	1.—
Kádas Antika	1.—
Nagy József	1.—
Mai gyűjtésünk összege	240.16
Hozzáadva a tegnapi gyűjtött összeget	4158.41
Eddigi gyűjtésünk	4398.57

Szilágyi Gyula gyűjtőívén a waggongyári magyar dalkörben adakoztak: Szilágyi Gyula 1 kor, Bécsy Sándor 1 kor, Ujvárosy Márton 60 fillér, Ostormann Imre, Risz János, Wurm Lajos, Petykó Géza, Deck Ferencz, Wald Imre, Hajdu Antal, Czédik János, Bellony Jézsef 40—40 fillér, Nagy József 30 fillér, Tiszay Károly, Szabó Mihály, Strigán Tivadar, Raumann Lipót, Felberbauer Nándor, Pakody Károly, Gábor Imre 20—20 fillér. *Összesen 7 kor. 90 fillér.*

Hunyady József nyug. arad-csanádi vasuti rakárnok ivén: Hunyady József 2 kor, Hamedli Ferenczné 2 kor, Olvashatlan aláírás, Tóth János, Soltz Oszkár, Szabó Mátyás, Höhr Frigyesné, Szlovkovits Péter, Szél Zsuzsanna, Kocsi Ferencz, özv. Román Istvánné, özv. Tenner Amália, Totasics Elemér 1—1 kor, Simit Jakab, Varga Borcsa, Fekete József (M.-Bodzás) 60—60 fillér, Lövey Lajos, Balogh Pál,

Tukács Tamás, Kutyik György, Papp István, N. N., Bauer Mihály 40—40 fillér, Lénárt József, Luczina Venczel, Dolencsi Károly, N. N., Somló Ferencz, Hunyadi Ilona, Hornik, Bayer Gyula, Elemér József, Dieszler Vendel, Molnár István 20—20 fillér. *Osszesen 21 kor. 80 fillér.*

Csik János tanítványainak adománya: Darvas Lajos 20 fillér, Bite Lajos 1 kor, Kardos Károly 20 fillér, Floreszku Aurél 1 kor, Berger Károly 1 kor, Kmetykó Sándor 4 fillér, Csáky István 20 fillér, Földes János 80 fillér, Fluk János 20 fillér, Fazekas János 20 fillér, Csizmas György 1 kor, Boja Béla 20 fillér, Bot Péter 20 fillér, Bojákomi Zoltan 10 fillér, Badalik Béla 8 fillér, Kmetykó Lajos 20 fillér, Dengl Miklós 40 fillér, Kurzer Károly 40 fillér, Dobsa Péter 40 fillér, Kemmel Hugó 4 fillér. *Osszesen 8 kor. 46 fillér.*

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 19. Az aradi mérnök-és építész-egylet estélye (Központi szálló.) — Az arad-gáji önkényes tűzoltókar táncestélye (Gáji községi iskola.)

Január 26. Az aradi posta- és távirba altisztek táncestélye (Fehér kereszt.) — Az aradi iparosifjak önképző-és betegsegélyező-egyletének szórakoztató estélye (Arenapülete.)

Január 27. Az aradi mérnök-és építész-egylet estélye (Központi szálló.) — A csermői tűzoltó-egylet táncestélye (Kaszinó.)

Február 1. Az aradi waggongyári önkéntes tűzoltókar táncestélye (Városliget.)

Február 2. Tanítók bálja (Polgári iskola.) — Az aradi hivatalosbál bálja (Szinházi sörcsarnok.) — A Máv. altisztek táncestélye (Központi szálló.)

Február 3. Az aradi mérnök-és építész-egylet estélye (Központi szálló.)

Február 9. Az aradi iparosok táncestélye (Fehér Kereszt.)

Február 16. A Máv. aradi fiókműhely munkásainak táncestélye (Városliget.)

(=) **A tanító-bál.** Az aradi farsang legsikerültebb táncmultságainak egyikére, a tanító-bálra már szétküldte a rendezőség a meghívókat. A táncmultságot az idén is hangverseny előzi meg, melynek műsorát most állítja össze a rendezőbizottság. Az estély tisztajövedelmét a tanító segélyalap javára fordítják. Belépő-jegy személyenként 2 korona. A hangverseny kezdete 8 órakor. Ezt követi a táncmultság. A meghívó a belépésnél előmutatandó. Belépő-jegyek kaphatók bármely aradi községi tanítónél és tanítónál, nemkülönben *Almásy T. Pál* igazgató irodájában és *Szilágyi Györgynél* (a templom-utczai fiúiskola földszinti saroktermében) mindennap d. e. 10—11 óráig, este a pénztárnál. A rendezőség kéri a közönséget, hogy a pénztárnál való torlódás kikerülése végett szíveskedjék a belépő-jegyet előre megváltani.

A Kőlcsey-egyesület estélye.

— Az utolsó fölolvasás. —

Arad, január 18.

Utóljára teltek meg a városháza disztermének padsorai avval az előkelő közönséggel, mely a Kőlcsey-egyesület felolvasó estélyeinek állandó látogatója.

Az est műsorának változatos, élvezetes számai nagy számu közönséget vonzottak a nagyterembe, hol az is mutatta az utolsó estélyt, hogy kegyetlen hideg volt... S bizony csak *Katona Béla* szellemességének köszönhető, hogy a közönség fel tudott melegedni.

Katona Béla a *Nemzetgazdasági-Szemle* szerkesztője *Páris* cím alatt érdekes dolgokat mesélt el a nő-hallgatóknak a párisi nőkről. Elmondta, hogy milyen eszmékért küzd a komoly párisi hölgy; hogy harcol a nők egyenjoguságáért, ligákat, szövetségeket szerveznek eszméik, céljaik elérésére, sőt hirlapokat indítanak, amelyek szintén az eszme szolgálatában állnak, s amelyeknek egész szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdászemélyzete kizárólag nőkből áll.

Ezekkel épen ellentétes életét él az a párisi nő, aki az életet más szempontból fogja

fel s nem küzd a komoly eszmékért, hanem azt keresi az életben, ami vig. Az ügyes előadót, ki e felolvasásában igen érdekes dolgokat ismertetett meg hallgatóival, zajosan megtapsolta a közönség.

A zeneszámok első szereplője *Löffler Margit* urhölgy volt, kinek pompás zongorajátékát már ismeri Arad közönsége. Ma *Andalouse „Caprice-espagnol“*-ját játszotta el briliáns technikával, frappáns hatással. Számát megkellett toldania egy újabb zeneszámmal, melyért újra erős tapsokban részesült.

Egy aradi poeta-ember lépett ezután a pódiumra: *Farkas Ferencz*, ki két költeményét olvasta fel művei közül. A közönségnek, ki régen ismeri *Farkas* költői munkásságát különösen a *Titok* című tetszett.

Koiss Géza czimbalomjátéka következett ezután. Professziunátus zenésztől nem lehetett volna különb előadásban hallgatni *Schubert Ständchen*-jét és azokat a szebbnél-szebb magyar nótákat, amelyeket *Koiss* még szebben játszott. A közönség nem akart megtelni az uri műkedvelő játékaival, háromszor is hozzá kellett ülni a czimbalomhoz s a sűrű taps negyedszer is pódiumra hivata a czimbalom-művészt.

Róth Margit urhölgy éneke zárta be az est műsorát, ki az „Afrikai nő“-ből énekelt egy részletet, zongorakiséret mellett.

Ezzel bezárultak a Kőlcsey-Egyesület idei felolvasásának kapui a folyó év végéig, amikor újra viszontlátja egymást a városháza nagytermében az a közönség, amely olyan nagy előszeretettel látogatja a felolvasásokat.

Fejérváry minisztert operálják.

(A berlini tanár Budapestben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése —

Arad, január 18.

Sonnenberg berlini tanár a királyi sürgöny kézhezvétele után — mely ügyről tegnap részletesen megemlékeztünk — nyomban intézkedéseket tett az elutazásra és mint fővárosi tudósítónk táviratozza, már ma Budapestre érkezett a nagy beteghez.

A mint a profesor megérkezett, azonnal a *Fejérváry Géza* honvédmiszter lakására sietett és ott nyomban kezdetét vette az orvosi konzultáció.

Fejérváry háró a katona elszántságával és bátorságával, sőt mondhatni kedélyességgel adta elő betegségének kórrajzát, miután a tanár megejtette részletes vizsgálódásait.

Abeteg megvizsgálásában a berlini tanárnak segédkeztek *Vunze Erik* ezredorvos, a miniszternek házi orvosa, *Müller Kálmán* és *Pertik Ottó* egyetemi tanárok. A miniszter a legnagyobb nyugalommal vetette magát alá a vizsgáltnak és mikor az orvosok tanácskozás végett a másik terembe visszavonulni akartak, így szólott hozzájuk:

— Előre kijelentem az uraknak, hogy én és családom mindenben feltétlenül alávetjük magunkat bölcs határozatuknak, bármi legyen is az!

Erre az orvosok visszavonultak a másik terembe, ahol más fél órán tul tartott az értekezlet. *Vunze Erik* ezredorvos a betegség keletkezését, symptomáit is lefolyását adta elő, továbbá ismertette a nagy beteg testi és lelki erejét. Ezen adatok előterjesztése után megállapodtak abban, hogy az operációt a betegen megejtik. Még csak az operáció részleteit fejtették ki és miután *Sonnenberg* tanár megtudta, hogy egy kitünő szanatóriumban lehet a beteg elhelyezni, elhatározták, hogy a *Herzl* dr. szanatóriumba fogják átszállítani.

Az értekezlet után az orvosok visszatértek a beteghez.

— Nos uraim? — kérdezte őket a miniszter — arcukról olvasom le, hogy megoperálnak?

Sonnenberg tanár igenlőleg intett és miután az elszállításra nézve megtették az intézkedéseket, a tanár orvos kollegával kihajtatott a szanatóriumba és ott a kellő instrukciókat megadta.

Fejérváry minisztert ma délelőtt elhelyezték ágyastól együtt egy betegszállító kocsiba és délután óta már a *Herzl*-féle szanatórium emeleti helyiségében fekszik és ott is marad, míg fel nem épül.

Az operációt holnap reggel végzik, mely *Pertik* tanárnak tudósítónk előtt tett kijelentése szerint *bizonytalan kimenetelű*. *Sonnenberg* tanár mindamelllett a legjobbat reméli.

HIREK.

— **Az angol királynő betegsége.** Londonban ma, mint onnét jelentik, aggasztó hírek voltak elterjedve az angol királynőről. A királynő hír szerint ma délelőtt annyira rosszul lett, hogy a welszi herceget sürgősen a betegágyához hívták. A királynő mellett állandóan két orvos van. A délutáni órákban az aggasztó híreket megezőfolták.

— **Vasuti vonat.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága közhirrre teszi, hogy Aradvármegye rendes évnegyedes közgyűlésére való tekintettel f. hó 27-én és 28-án a 104. számú személyvonat *Brádiq*, míg 28-án és 29-én a 101. számú személyvonat *Brádról* fog közlekedni.

— **Uj orvosi szigorlati rendtartás.** Budapestről sürgőnzik, hogy *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter új orvosi szigorlati rendtartást dolgozott ki, melyet ő Felsője már jóvá is hagyott. Az új rendtartás rendeleti uton fog legközebb életbe lépteteni.

— **Az izraelita árvaház kibővítése.** Az aradi izraelita hitközség tegnap délután tartott ülésén elhatározta, hogy a Lujza-utczai árvaházát kibővíteti. Az építkezéseket a tavasszal kezdi meg.

— **A tél.** Az állandóan tartó hideg következtében a jégviszonyok a földművelésügyi miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint tegnap óta változatlanok. A Duna vizén némi áradás mutatkozik ugyan, de ez a jégtorlaszok következtése. A fővárosonál tegnap óta 10 centiméterrel emelkedett a víz, s mai magassága 110 centiméter. — A mellékfolyókon erősen tartja magát szintén a jég s némely helyen eddig alig tapasztalt vastagságot ért el. Budapestben a jég 18 centiméternyi, a Tiszán 24. a Vágon 27, a három Körösön 24—29 centiméternyi a jég. A legjobban befagyott folyó a Bodrog, amelynek színe 33 centiméternyi jéggel van borítva. A kisebb folyócskák vize fenéig befagyott, s mindenütt javában folyik a jégördös, hogy a tavalyi, meg az előző évek „jégdrágaság“-át az illetők helyre pótolják.

— **A román miniszterelnök a bolgár és zsidó kérdéstről.** A jelenleg Bécsben időző román miniszterelnököt, *Carpot* egyik bécsi lap munkatársa meginterjuvolta több szönyegen levő politikai kérdéstről, a melyek közül különösen az alantiak érdekesek: A román-bolgár viszálykodásra *Carp* nevetve a következőket mondotta:

— Nem kell félni, hogy Románia és Bulgária közt háborura kerül a dolog. Egy tegnapi bukaresti távirat ugyan jelzi, hogy a provizoris kereskedelmi szerződés a két állam között nem lett megújítva, ennek azonban az az oka, hogy Bulgáriában jelenleg nincs szobranye. A két állam közt a feszültség a *Mihajleanu-pör* óta áll fenn. Mi most megvárjuk a fejleményeket.

Könnyen megtörténhetik, hogy követünket *Mischu* urat Szófiából visszahívjuk, ez mind a macedoniai Iga és ennek vezetőjének Sarafovnak viselkedésétől függ.

A zsidó kérdéstről így nyilatkozott Carp:

— A kamarában tárgyaltuk ez ügyet, nem zorosán mint zsidó kérdést, hanem az általános elekezeti kérdés tárgyalásakor. Arion, a román kultuszminiszter jelenleg törvénytervezetet dolgoz ki az általános felekezeti jogról. Ez a törvény az állami valláson kívül álló felekezetekről tehát a római katolikusokról, protestánsokról és zsidókról fog intézkedni. A zsidók Romániában körülbelül egy negyöd millió lelket számlálnak. A törvényjavaslat első sorban nekik fog teljes vallásszabadságot biztosítani, iskolák alapítását meg fogja engedni, a melyen azonban az állam felügyelet alá lesznek helyezve. Az említett vallásfelekezeteknek kultuszdót kell majd fizetni, az általuk alakított hitközségnek. A hitközségnek az adót behajtani az állam fog segíteni. Tudom, hogy a zsidóknak Romániában nincs valami fényes helyzetük. A lép hangulata az oka annak, hogy ma még nincsenek egyenjogosítva. 1881-ben, midőn a berlini szerződést tárgyaltuk, ekkor lett volna helye a zsidóknak Romániában az egyenjogosítást biztosítani, ekkor azonban Bratianunak nem volt elég bátorsága ez irányban felszólalni, s csak egy ember merészelt az, és az — én voltam.

Ezzel végezte érdekes nyilatkozatát Carp.

— Az Aradi Nemzeti Szövetség Munkásképző Intézménye vasárnap f. évi január hó 20-án délután 4 órakor a templom-utcai polgári fiúiskola dísztermében tartja kilencedik szórakoztató és szak-előadását; melynek műsora a következő: 1. Dalok. Énekl. az Aradi iparosifjak önképző egyesületének dalköre. (Karnagy Kovács Pál ur.) 2. Monolog. „Az ügyetlen ember“, Elmondja Kovács Géza ur. 3. Szak-előadás. „A külföld és hazánk szociálpolitikája a párisi világkiállításon.“ Tartja Kátona Béla ur, a „Nemzetgazdasági Szemle“ szerkesztője Budapestről. 4. A monolog ellen. Elmondja Kovács László ur. 5. Dalok. Énekl. az aradi iparosifjak önképző egyesületének dalköre. (Karnagy Kovács Pál ur.) Belépés díjtalan. Az előre ki nem vett belépési igazolványok vasárnap d. u. 3-tól 4 óráig a helyszínen adatnak ki. Ezen előadásra Arad város hazafias parosságát ezennel meghívja. a Munkásképző Intézmény Elnöksége. A legközelebbi szórakoztató és szak-előadás január hó 27-én délután 4 órakor a templom-utcai polgári fiúiskola nagyszobájában lesz.

— A szélhámos könyöradomány-gyűjtők. A rendőrségnél még egyre folyik az elfogott *Buck Mór* és *Grünhut Imréné* kihallgatása, kik tilos könyöradomány gyűjtésért állnak a rendőrség előtt. *Buck*, aki divatos öltözködésével és előkelő modorával akar hatni, bevallja bűnét, csak azt tagadja állhatatosan, hogy neki az asszony büntársja volna. Azt mondja, hogy a vasuton Csabánál ismerkedett meg vele, azelőtt nem is látta. Bevállja, hogy egész életében gazember volt, de most már becsületes ember akar lenni. Az asszony ellenben azt állítja, hogy már négy évvel ezelőtt viszonya volt *Buck*kal. Az azonban, hogy ő is gyűjtött volna könyöradományokat, erősen tagadja. Közben pedig ájúldozik, paponkint tiz-tizenöt-ször összeesik a hordágyon, amelyik *Angel István* dr. alkapitány szobájában az ő részére van elhelyezve. Mikor a kapitány valami fogós kérdés elé állítja *Grünhut*nét, egyszerre egy pár

— Ah, ah! — kiáltás, s a szivbajos asszony a földön elterül. A kihallgatásokat megolytatják a rendőrségnél.

— Meggették a farkasok. *Beleg* abujmegyei községből írják: *Horváth* Pál zsallér, most, hogy a nagy hidegek voltak, kiment az erdőre lát szelni, azonban vissza nem tért. Keresését nem is rémülve látták, hogy a keresett

felső ruháinak rongyai és csizmái ott hevernek a hóban, de a keresett ember sehol sincs. A csizmában megtalálták az alsó lábszárakat is. A szerencsétlent a farkasok ölték meg és ették meg. Csak alsó lábszárjai maradtak meg. Ezeket nem tudták a csizmából kienni a bésziak.

— Gyilkosság Világoson. Hajmeresztő gyilkosság híre tartja izgatottságban *Világos* község lakosságát. Tudósítónk telefonálja, hogy *Hadházi* Gábor ismeretlen illetőségű galsai lakos ma összeszólalkozott a vele vadházasságban élő *Nadenják* Milkával s a veszekedés vége az lett, hogy *Hadházi* egy fejszével a leány koponyájára vágott s ez rögtön szörnyet halt. A gyilkost a csendőrök letartóztatták s átadták a világi járásbírósnak, honnan a napokban átkísérik az aradi törvényszék börtönébe. *Hadházi* a bíróság előtt beismerte tettét s azt mondja, hogy felindulásában ölte meg a feleségét. A megölt *Nadenják* Milka holttestét az orvosok felboncolták.

— Egy sertéskereskedő kalandja. Rejtélyes eset ad most dolgot a szegedi rendőrségnek. Az éjjel egy alsótanyai vagyonos sertéskereskedőt a nála volt pénztől megfosztottak eddig ki nem nyomozott tettesek. De az is lehet, hogy a tanyai polgár, miután önkivületi állapotban volt, elhagyta valahol a város summa pénzét. Mikor fölébredt valahol a város szélén, a hóban találta magát, üres zsebbel. A tárczája eltűnt 565 forint tartalommal. Az eset így történt: *Kis* Ferencz sertéskereskedő, Királyhalom-kapitányügyi lakos tegnap éjjel *Zombori* Ferecz házából kijövet a városba igyekezett, mikor a Maros-utca végén két ismeretlen alak hozzácsatlakozott Barátságos szavakkal mondták, hogy régen ismerik s örülnek, hogy találkoztak vele, mer'ők is sertéseket akarnak eladni. Beszélgetés közben az egyik is, másik is üveget húzott ki a zsebéből és koronkint iszogatót belőle egy-egy kortyot. Majd őt is kínálják. Eleinte huzakodott, később mégis belekóstolt. Nem tudja aztán, mi történt vele. Arra ébredt fel, hogy nagyon is fehér, nagyon is puha és ropant hideg ágyon fekszik. Megdörzsölte a szemét. A köröltésen ébredt fel. Amint a zsebébe nyúlt, hiányzott belőle az erszénye, melyben 565 forint készpénz volt. Három darab százas bankó, huszonhat darab régi tizes és egy darab ötös volt benne. A személyleírását nem tudta adni annak a két embernek, akivel összeakadt. A rendőrség erélyes nyomozást indított meg a károsult feljelentése folytán. Maga *Kis* Ferencz sem állítja határozottan, hogy kirabolták; ő csak annyit mond, hogy mitsem tudott magáról.

— Milyen időnk lesz? A szegedi *Meteor* a következő időjárást teszi kilátásba:

Legközelebbi csomópontunk a 20 iki, a mely még az időt a 24-ikivel együtt nem engedi az enyhület felé egészen menni, sőt valószínű, hogy a két csomópont a viharosabb, havasabb időjárást hozza meg a számunkra. Ha közbe-közbe az olvadás be is áll, telünk még olyan hamar el nem hagy minket, amennyiben a nap képe tiszta, úgy, hogy csak egy-egy feltűnt foltcsoport hozhatna tartósabb enyhületet, de ez is csak akkor, ha napkitörésből származnék és nem lenne cikloos eredetű, amely előbbire jelenleg nem igen van kilátás. Ezek folytán nem valószínű, hogy telünk még február havára is átnyulik, amidőn még mindig van erős kilátás oly jégre, amelyre még akkor is el lehet menni táncolni.

— Uj gör. kel. hittanár. *Goldis* József aradi gör. kel. román püspök *Nesztor* Romuluszt magyar-csanádi gör. kel. román lelkészt a szegedi összes iskolák g. kel. román tanulóinak hittanárává nevezte ki.

— Herczeg Lahováryt elfogták. Berlinből távirják, hogy az ál *Lahováry* herceget, ki pár hét előtt egy berlini szállodában, egy orosz hercegnőnek 40.000 márkát érő ékszereit ellopta, elfogták. A szélhámost *Manolesen* Györgynek hívják. Az illetőnek a rendőrséggel már már sokszor meggyűlt a baja. Első fellépése

1889-ben volt, a midőn Bécsben külföldi szállodák portásait és szobapinczéreit csapta be. Később a csendőrséghez állt be, innen azonban megszökött. 1895-ben kiszabadult a börtönből s ekkor egymásután több csalást követett el, így nagyobb összeg erejéig meglopta dr. lovag *Ofenheimot* és *Protznitz* Henriket. Mult évben dr. *Manolesen* György szállodai titkár néven szerepelt Heidelbergben és Mainzban, egy lopott kerékpáron aztán Elzászba tette át működésének színterét. A bécsi rendőrség megállapította, hogy a világszerte ismeretes nevű szélhámos, fia egy Morseában élő tisztességes nyugdíjazott kapitánynak.

— Robbanás egy vendéglőben. Hamburgból távirják, hogy *Stolze* Larystedti vendéglőben egy nagy acetylin gázkazán robbanása következtében két fiatal ember rögtön meghalt, egy lakatos inas súlyosan megsérült s egy arra haladó pékinasnak a fejét szakították le a vendéglőből a robbanás folytán kirepülő üveg cserepek.

— Meggyilkolt uzsorás. *Tója* Péter pesterei biharmegyei dúsgazdag parasztot az országuton járó-kelők vérbe fagyva találták meg holtan. *Tója* Pétert a vidék „körösvölgyi Krózusnak“ nevezte. Nagy vagyonát azonban uzsorával szerelte és nagyon sok gyalázatos cselekedeteiről, beszéltek az ottani vidéken. Nem egy szegény adósától vette el utolsó párnáját, többeket kiárverelt ősi házából és földjéből. A 65 éves uzsorás vásárról indult haza, Élesden megpihent és Pestere felé tartva történt meg a gyilkosság. A gyilkos puszkagolyóval terítette le a szerencsétlent, kinek különben pénztárczája is eltűnt. A vizsgálat még nem deríthette ki a gyilkost, sem azt, hogy csak rablógyilkosság, vagy ezuttal hosszú áldozata is lett-e az öreg Harpagón.

— A vegetáriusok estői. A budapesti magyar vegetárius egyesület a téli estéket felolvasások, meg társasvacsorák rendezésével fogja eltölteni. E hó 19-én *Rhonsopoulos* tanár tart felolvasást. Január 26-án felolvasáson kívül szavalt, zene és táncz lesz. Február 2-án dr. *Fellenberg* Frigyes tart előadást; 9-én mulatság lesz, 16-án *Inotay* László érkezik s az estét február 23-án tánczestélyivel fejezik be. Minden alkalommal szívesen látnak vendégeket.

— Öngyilkos szobalány. Ma délután öngyilkosságot követett el Aradon egy *Kömüves* Mari nevű 17 éves szobalány. Kilencz krajczár áru marólugot ivott meg délután 2 órakor szüleinek *Zsidótemető-utca* 2. számú lakásán s mire az öngyilkosságot a szülők észrevették, már eszméletlen állapotban feküdt a leány, kit délután 6 órakor, mikor eszméletére tért, hallgatott ki *Bedő* Arpád rendőr-segédtsz. Tettének okául azt adja elő, hogy büntetéstől való félelmében lett öngyilkos, mert helyét elhagyta, a szolgálatba visszamenni nem akart s ezért néhány napi elzárással büntette meg a rendőrség. Esetben maradásához nincs remény.

— Összeégett leány. *Szilva* Géza bpesti járásbírónak *Szondy-utca* 96. számú lakásán tegnap este tűz támadt. A konyhában feküdt *Heiter* Róza sárosdi születésű 16 éves cseléd, a kinek agyába beleröpült a takaréktűzhelyből egy szikra. A szalmával teletömött zsák nyomban lángragyult, s a leány ruházata is tüzet fogott. A mire javeszékülésére elősiettek, a szerencsétlen leány oly súlyosan összeégett, hogy haldokolva vitték a Rókus-kórházba. A leány itt pár órai szenvedés után kiadta lelkét s holttestét ma a bonczoló intézetbe vitték át.

— Betörés egy kolostorba. Fiume lakosságát vakmerő betörés tartja izgatottságban. Tegnap éjjel ismeretlen tettesek betörték a város közepén álló portorei jezsuita kolostorba. A vakmerő tolvajok 14 ezer frankot és összes, a kolostorra vonatkozó, fontos okiratokat ellopták. A nyomozást a fiumei rendőrség megindította, de a tetteseknek még nem jöttek nyomára.

— **Aki egy héten háromszor követ el öngyilkosságot.** Egy *Cerán József* nevű huszonhét éves napszámos lett Aradon öngyilkossá. Szél-utczai lakásán délután 3 órakor *felvágta az ereit* egy bicskával. Vasárnap *gyufaoldatot* ivott, szerdán fel akarta akasztani magát, ma pedig ereit vágta fel. a kézcuklóján. A sok vérvesztés dacára életben marad a háromszoros öngyilkos, ki — mint maga mondja — még az anyja életében is meg akarta magát ölni vagy — *négyszer*. Szóval már a hetedik öngyilkossága nem sikerül.

— **Két élet.** Egy apáról meg a fiáról szól a tudósítás. Mind a kettőnek kalandos élete volt, csak hogy az egyik hősi módon kezdte s a börtönben végezte, a másik meg kompromittált multja után hősi nevet vívott ki magának. A Transzválaban harczoló német önkéntesek közt ugyanis van egy *Kohlmann Ferencz* nevű fiatalember is, a ki most nagy betegen fekszik Johannesburgban s a kinek története igen érdekes. *Kohlmann* noha mindössze harmincz esztendő, nyolcz esztendőt ült már Németország különböző fogházaiban. Többnyire lopásért, de néhányszor utonállásért is. Mikor a délafrikai háború kitört, elhatározta, hogy kimegy a burokhöz s akár hősi, akár más módon, kiküzd magának valamit. Dicsőséget, pénzt, vagy rangot, az teljesen mindegy. És ha kiment, szerzett is dicsőséget, vagyont és rangot, de sebeket is, a melyekből aligha gyógyul ki. A háború dicsőségeibe fult rablopályát érdekesebbé teszi az, hogy *Kohlmann* apja fordítva csinálta a dolgát. Az apa közlegény volt a negyvennyolcadiki német forradalomban s a berlini utczai harczban oly derekasan viselkedett, hogy főhadnagyi rangot kapott. Katonai rangját meg is tartotta s még az 1870—71-iki porosz-francia háborúban is szép szerepe volt. A háború lezajlása után azonban mintha kicserélték volna, teljesen megváltozott. Ivásnak adta magát és olyan botrányos dolgokat művelt, hogy le kellett köszönnie tisztí rangjáról. Ettől fogva rohamosan züllött és öreg napjaira apró csalások, lopások és utczai botrányok miatt kellett gyakran törvényt állnia. Legutóbb 1874-ben zárták el betöréses lopásért két esztendőre, ebből azonban csak másfelet töltött ki, mert meghalt a fogházban.

— **A Röntgen-sugarak és tetszhalál.** *Ottolenghy* dr. sienai orvosnár írja, hogy a Röntgen-sugarak segítségével biztosan megállapítható, hogy valaki tetszhalott-e. Egy elhaltak a tüdején ugyanis az x sugarakat csak nagyon nehezen lehet átvezetni, míg az élők vagy tetszhalottaknál ez egész könnyen eszközölhető. Ily módon a tetszhalottak könnyen felismerhetők.

— **Öngyilkosság.** *Löwenstein* Dávid budapesti kereskedő felesége szül. *Herzl* Fanny ma délelőtt *Andrássy-ut 96. sz. a. levő lakásának konyhájából a világító udvarra vetette magát.* A szerencsétlen asszony a szenvedett sérülések következtében rövid idő múlva kiszenvedett. Holttestét a bonczoló intézetbe vitték. Tettének okát senki nem tudja.

— **Bölcs mondások — a részegség ellen.** Páris házainak falain nemrégiben érdekes kis színes czédulák jelentek meg. Az apró papirdarabkákat, melyeknek egyik oldala meg van enyvezve, szélteben osztogatják. Olyan czédulák ezek, mint aminők egyidőben nálunk is divatban voltak ezzel a felirással: *Nyelvében él a nemzet!* A francia czédulákat az alkoholizmus ellen küzdő egyesületek terjesztik s a következő felírás van rajtuk:

Napjainkban az alkohol nagyobb pusztításokat tesz, mint a pestis, az éhínség és a háború.

Gladstone.

Az alkohol nem étvágycsináló szer, hanem mérég.

Sarcey.

Tudjátok, mit iszik az ember az alkoholban? Könyeket, vért, a feleségének és a gyerekeinek az életét.

Lamennais.

Az alkohol se erőt, se egészséget, se meleget, se örömet nem ad, csak bajt okoz.

Tolsztoj.

— **A sikkasztó vivómester.** Nemrégiben nagy szenzációt keltett *Robelly* Jenő fővárosi vivómester szökése, aki tudvalevőleg *Almássy Lolát*, az ismert énekesnőt is megszöktette s azután cserbenhagyta. Mint utóbb kiderült, *Robelly* szökése előtt több rendbeli sikkasztást követett el. A budapesti kir. ügyészség most országosan körözteti s a körözés tegnap jelent meg a *Rendőri Közlöny*-ben.

— **Bőkezűség.** *Reeves Sims*, a minap elhunyt angol tenorista, egyszer valamely kis állomáson várta a csatlakozást. Rosszkedvű volt: az időjárás lehangolta. *Mogorván* fogadta, amikor egy hordár, aki ösmerte, megszólította:

— Jó estét, *Reeves* ur

— Jó estét, dörmögött az énekes és a mel-lény zsebében kotorászott.

Borralalót keresett.

Az öreg hordár intett, hogy nem kell neki a pénz. Aztán bizalmasan szólt:

— Igaz, hogy maga annyi pénzt keres?

— Hm.

— Pedig nem végez nehéz munkát. Mégis ön tizszer annyit is keres, mint én.

— Mennyit keres maga?

— Átlag 18 shillinget hetenként.

Reeves kiegyenesedett, nagyot lélezett és énekelt:

— C, E, G — és a magas C.

A mint elhangzott a harsogó C, a tenorista így szólt:

— No kedves barátom, ime ennyi a maga egy esztenkedei keresménye.

— **Alagut az északi sarkig.** A valószínűleg szerencsétlen véget ért *Andrée* kivételével eddig még valamennyi sarkutazó szánkóval és csónakkal igyekezett célhoz érni. *Louis Launette*, volt francia tengerészkapitány zseniális terve szerint gigászi mérnöki munkával épített *jégalagut*ot lehetne az északi sarkhoz jutni. A *jégalagut*at az eszkimók építési módszere szerint kellene létrehozni, vagyis úgy, hogy a jég meg ne olvadjon. Ha lehetségesnek tartjuk azt, hogy ez a merész terv egyáltalában keresztül-vihető, úgy egy pillanatig sem lehet kételkedni, hogy a *jégalagut* oly szilárd alkotásu volna, mintha kőből, téglából építenék. A kapitány megvan a felől győződve, hogy a *jégalagut* korántsem oly utópia, mint azt az első perczen gondolná az ember; vastagon cementezett jégtömbök szolgálnának szerinte a cél kivitelére, s így az északi sarkkal összeköttetésben állhatnának. *Louis Launette* gyakorlati ember hírében áll, aki nem egy északsarki expedíciót szervezett és vezetett már eddig, az ideát tehát nem lehet kételkedő mosolylyal fogadni, mintha az egy álmodozó agyában szülemlett volna meg. A merész és zseniális tervet most a legtekintélyesebb angol földrajzi társulatok veszik beható vizsgálat alá, és ha gyakorlatilag kivihetőnek találják, úgy mérnökökből, vegyészekből, természettudósokból és jégmunkásokból álló expedíciót vezet *Launette* az északi sark felé, s ott komoly munkába kezdenek. Az alagut belső szélessége tizenegy láb, magassága nyolcz láb leendő, a falak pedig hat láb vastag jégtömbökből állnának, a tömböket valamelyes sókeverék tartaná össze. Az alagutban villamos világítás lenne, s volnának benne javítóműhelyek, telefonállomások, kutya gunyhók. Rendkívül érdekes, hogy aránylag csekély anyagi áldozatba kerülne a terv megvalósítása.

— **Kinai közmondások.**

Az asszonyok fegyvere a nyelv, s ők e fegyvert sohasem hagyják rozsdásodni.

A leány virág, a menyecske gyümölcs. És ha a gyümölcs rossz, a virágról mi emlék marad?

Amilyen mértékben szeriti a nő férjét, abban a mértékben szünteti meg fogyatkozásait.

Aki fiát dicséri, dicsekszik; aki atyját megveti, önmagát nem tiszteli.

— **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter megengedte, hogy *Vlad* Mária aradi lakos vezetéknévét „Várnai“-ra változtassa át.

— **Holttest a ládában.** New-Yorkban egy hid oszlopa mellett egy ládát találtak, a melyben egy összevagdalt, szétdarabolt holttestet

találtak. A vizsgálat kiderítette, hogy a negyilkolt ember *Weissberger* Mihály ékszer úgynök, a ki azelőtt Bécsben tartózkodott.

— **Jótekonyság.** *Weinberger* János az aradi izr. leányiskola szegénysorsu növendékei részére 7 pár cipőt adományozott, melyekből 6 pár kiosztatott *Fogadja* a nemes adományozó ezutor legőszintébb köszönetemet. *Deutsch* Bernát hitközségi elnök.

— **Szalonna-lopás.** *Mandl* Mihály szent-an-nai lakos galsai kolnáját a mult éjjel ismeretlen tettesek feltörték s a kolnában elhelyezett szalonnát ellopták. A csendőrség keresi a tolvajokat.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatait érdeklő megbízásokat.

Botrány egy kávéházban.

(Megfenyített tolokodó.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától. —

Budapest, január 18.

Ma reggel botrány történt ismét a fővárosban. Hasonló ahhoz, amely pár hónappal ezelőtt az Abbázia kávéházban játszódott le s melynek áldozata csak pár hete hagyhatta el a kórházat, ahova annak idején haldokolva szállítottak be, mert a boszuálló kis ólomgolyó, gyilkos módra furódott be testébe.

A mai botrány is egyik *Andrássy-uti* kávéházban történt. Fiatal házaspár ment be reggelizni s a férj, miután elköltötte reggelijét, fél órára távozott a kávéházból s magára hagyta feleségét. A fiatal asszonyka, aki igen csinos volt, ujságot kezdett olvasni, hogy elölje az időt, míg férje visszajön. El volt merülve az olvasásban, mikor a pinczér egy névjegyet adott át neki, amelyro a következő volt írva:

„Aranyos Nagysám! Azt hiszem, én már valahol találkoztam kegyeddél és ismerem, engedje meg, hogy odaülhessek asztalához. Kezét csókolja *Sz. E.* magánhivatalnok“.

A fiatal asszonyka, aki igen ártatlan lehetett, értetlenül nézett hol a pinczérre, hol pedig a névjegyre és nem szólott semmit. A pinczér ellenben, aki ilyen dolgokban úgy látszik igen jártas volt, megkérdezte:

— Mit mondjak?

— Nem tudom — válaszolt zavarral a fiatal asszony.

Ez a határozatlan felelet, kész válasz volt a pinczér előtt, mert mosolyogva sietett *Sz. E.* urhoz és jelentette:

— Csak tessék Lehet egész bátran . . .

Sz. ur felkelt s egy cigarettára gyujtva öntelt léptekkel közeledett az asztal felé:

— *Sz. . . E. . .* vagyok — szólott és helyet foglalt éppen szemben az asszonykával, aki a nagy zavartól fülig pirult és nem tudott egy szót sem mondani. Annál többet beszélt azonban a gavallér és annyira belemelegedett hogy helyét is megváltoztatta és odaült közvetlenül a fiatal asszony mellé. — Mindketten háttal ültek most a kávéház bejáratáok s nem vették észre, mikor a férjmegerkezett. *Sz.* ur éppen a következőket mondta:

— No szóljon már, drágám!

Ebben a pillanatban az asszonyka észrevette férjét. Mint a sólyom karmai közül menekült galamb repült hozzá, átkarolta nyakát és elkezdett, mint valami gyermek, keservesen sírni.

A férj lerántotta magáról a reszkő öltözködéskarokat és *Sz.* ur felé tartott.

— Az én feleségemnek monda maga, hogy „*Szóljon már, drágám?*“

— Nem tudtam, hogy az ur feleség.

— Szemtelelem, gazember.

Sz ur erre a megszólításra ismét elővett egy névjegyet és azt a férj felé nyújtotta. Pár pillanat múlva azonban repült a névjegy az ég felé, mert a férj kiütötte azt Sz. ur kezéből és hozzá hatalmasan arcul vágta Sz. urat, aki kettőt-hármat tántorgott, aztán elesett a nagy ütéstől. A férj karonfogta a feleségét, kivezette a kávéházból, kocsiba ültek s elhajlattak, senki sem tudta hova. A fiatal házaspárt nem ösmerte senki. Egy hordár az állította, hogy vidéki földbirtokos.

A pórult járt Sz. ur pár perczel később szintén kocsiba ült és hazahajtatott s most keresi a szép asszonyka férjét, aki őt elverte, hogy elégtételt szerezhessen magának. (Ha esetleg megtalálja, nincs kizárva, hogy a mi saját párbaj codexünk szerint — fog is kapni elégtételt.)

TÖRVENYKEZÉS.

§ Váltóhamisító vasuti tisztviselő. A szabadkai kir. törvényszék ma tárgyalta Kopasz József gazdag és előkelő családból származott vasuti tisztviselőnek váltóhamisítási bűnügyét. Kopasz azzal volt vádolva, hogy anyja nevére 12 rendbeli nagy összegű váltóhamisítást követett el. A törvényszék a szerencsétlen fiatal embert 2. évi fegyhásra ítélte. Az ítélet jogerős.

§ A kispesti Korjolan. Seper Kajetán kispesti lapszerkesztőről szól ismét a krónika. Sokat beszéltetett magáról, amikor a községi hatóság letartóztatta, majd eltolonczoltatta. Szenvedéseit megírta egy brosürában, a minnek a „Kispesti gazemberek” címet adta. E miatt már egyszer sajtóbírósa előtt állott, de akkor felmentő ítéletet kapott. A jelenlegi panaszos Baky Béla megyei főszámvevő, akiről Seper furcsa dolgokat írt említett brosürájában. Azzal gyanúsította, hogy Baky alispánnak adta ki magát. Akkor történt volna ez, mikor Ladányi volt monori főszolgabíró Sepert 24 órára lecsukatta. A kihallgatásnál Baky is jelen volt, a kit Ladányi folyton alispán urnak titulált. Hogy mi célja volt vele, az nem tűnik ki a brosürából, de annál élesebben domborította ki Seper azt az igazságtalanságot (a brosúra egy kevésbé parlamentáris kifejezést használ), amelyet Ladányi rajta elkövetett. Bakyról írván, azt a kérdést veti fel Seper, hogy mit szól majd a dologhoz Pestvármegye érdemes alispánja, a ki nek nevével egy alantas közege nem átalott szélhámuskodni? A kérdésre Baky adta meg a választ. Rágalmazásért és becsületsértésért sajtópört indított Seper ellen. Az esküdtek a becsületsértésben vétkesnek nyilvánították a vádlottat, a kit a törvényszék, a verdikt alapján nyolcz napi fogházra ítélte. Seper és védője dr. Gál Jenő az ítélet ellen öt rendbeli semmisségi panaszt adtak be, a melylyel ma foglalkozott a kir. kuria III. büntető tanácsa, Seyffert Ede bíró előadása alapján. A vádhatóságot dr. Kátóna Béla koronaügyész helyettes képviselte, magánvádló részéről pedig dr. Admeto Géza ügyvéd jelent meg. A kuria hosszas tanácskozás után helyt adott a védőnek az enyhítő 92. §. nem alkalmazása miatt beadott semmisségi panaszának és tekintettel vádlottnak a letartóztatás és Monorra kísértetés következtében beállt izgatott lelkiállapotára, a fogházbüntetést korona pénzbüntetésre változtatta át.

NAPIREND.

Január 19. Szombat. Róm. kath. naptár: Kanut, Sára. — Protestáns naptár: Kanut, Sára. — Izraelita naptár: Sabbat, Vaera. — Görög-keleti naptár (január 6.): Epifania. — A nap két 7 óra 20 perczkor, nyugszik 4 óra 24 perczkor. — A hold két 6 óra 13 perczkor, nyugszik 3 óra 9 perczkor.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Fagy, jelntékeny esapadék nélkül.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Bolepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11¹/₂—12¹/₂ óráig. Helyiség: Erőközmúzeum helyisége melletti üléstere.

Február 20. Az aradi ev. ref. egyház közgyűlése délelőtt 10 órakor (Ipartestület.) — A II. kerületi jótékony fillér-asztaltársaság közgyűlése délután 2 órakor.

Január 23. A Kölcsey-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)

Január 24. A Meteor kerekpárklub közgyűlése este 8 órakor (Vass-kávéház.)

Január 26. A nagy-buttyini takaré- és előlegezési-egylet mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Január 27. A németági takaré- és segélyegylet mint szövetkezet közgyűlése délután 1 órakor. — A sorsosini takarékpénztár közgyűlése délután 3 órakor.

Január 28. Araemgye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Keresek

uj, vagy ódon állapotban, magyar nyelven Ponson, Dumas, Montepin, Féval, Sue, Gaboriau, Bern, Berthet, Brühl, Mühlbach, Mártonffy, Sand, Sugár, és Tölgyesy féle, valamint más, hasonló, iranyu regényeket és rémregényeket, a melyeket igen méltányos áron vásárlók.

Egész könyvtárak vétele és eladása.

Kerpel Izsó

könyv- és papirkereskedése

Aradon, Andrássy-tér 20-ik szám. (Arena-épület.)

Ugyane czég ajánlja

Aradon, Átél Péter-utczs 1. szám, (az udvarban)

lévő, több mint

30,000 kötetes kölcsönkönyvtárát,

melyben minden ujdonság megjelenés után azonnal több példányban kapható. Az új magyar, német francia és angol jegyzékek megjelentek és azokkal díjmentesen szolgálok bárkinek. Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legújabb és legérdekesebb műveket.

A könyvek újak és tiszták.

A kölcsön díj havi 1 kor. 20 fillér, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

Kiváló tisztelettel:

KERPEL IZSÓ

könyvkereskedése és kölcsönkönyvtára.

KOZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

A hideg éjjel még tart, de nappal a nap melegen süt és a hőmérő 1—2° C. hideget mutat csak.

A vetéseken itt-ott már olvad a hó és fel-tűnik egy kis földterület a nagy hósvatagban.

Az üzletben továbbra is tart a lanyhaság. Hiányzik a kereslet. Vásárlást csak a napi fogyasztók gyakorolnak.

A mai hetivásárra behozatott mintegy 7—800 métermázsza buza és 3—400 métermázsza tengeri. Tengerit élelnebben keresnek, miért is ára szilárd.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 6'60—6'80.

Közép minőségű buza 6'50—6'60.

Tengeri 4'10—4'20.

Rozs névleges jegyzés 6'20—6'30.

Arpa névleges jegyzés 5'50—5'60.

Zab névleges jegyzés 5'20—5'30.

Az irányzat változatlan.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1901. január 18-án tartott heti állatvásárról. —

Felhajtás közepes, vásár nagyobb érdeklődés mellett élénken folyt le. A kínálat ezuttal kisebb volt a keresletnél.

Felhajtatott 140 drb szarvasmarha, 89 drb ló és 385 drb sertés.

Árak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendű párja — koronáig. — Szarvasmarha levágásra másodrendű párja 360—480 koronáig. — Szarvasmarha hizlalási czélra — koronáig. Igásökör párja 380—450 koronáig. Fejőstehén kis borjas 130—140 koronáig. Szoposborju levágásra darabja 24—50 koronáig. — Rugottborju drbja 46—52 koronáig. Juh párja — koronáig. — Bárány párja — koronáig. — fillérig. Tehén levágásra — koronáig.

Lóvásár: Remondaló darabja — korona. Hintósló párja — koronáig. — Igásló elsőrendű párja — koronáig. — Igásló másodrendű párja 380—400 koronáig. Parasztló párja 130—320 koronáig. — Rossz ló (levágásra) párja — koronáig. — Elcsigázott ló drbja paronáig. — Kincstari mustra ló drbja — koronáig.

Sertés vásár: Hizott sertés klgrja 84 fillérig. — Felhizott sertés klgrja 80 fillérig. Süldősértés párja 32—56 koronáig. Pecsényemalac drbja 2'40—4'00 fillérig. Fiasokca drbja 52—76 koronáig. Paraszthizalású sertés klgrja — fillérig. — Három hónapos malacz párja — koronáig.

Baromfi vásár: Hizottliba párja 10—12'00 koronáig. Soványliba párja 4'40—5'00 fillérig. Fiaatalliba párja — koronáig. — Kappan párja 3'60—4' fillérig. — Idei csirke sütni való párja 1'80—2'60 fillérig. Idei csirke rántani való párja 1'10—1'40 fillérig. Gyöngyöcsirke párja — koronáig. — Rucza párja idei 2'40—3'60 fillérig. Pulyka párja 7'00—10 koronáig. Tojás 5 drb 40 fillér.

Halpiacz: Eleven hal klgrja 2'80 fillérig. — Vágott hal klgrja 2' fillérig. — Jegelt halak klgrja 1'00—1'20 fillérig. — Apróhalak klgrja — fillérig. — Kecsege kilogrammja — fillérig.

— Fizetőskeptelenségek. A bécsi Creditorverein a következő fizetőskeptelenségeket jelenti: Groszmann B., férjiszabó-üzlet Budapest. — Stern Gyula bejegyzett czég Nagy-Mihály. — Kahl Henrik, Bozen. — Rambauser Vilmos, Bécs. — Katz Inda, Pzremysl.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 18.

Délitőzsde. Buzakinálat kielégítő, a vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett néhány ezer métermázsza került forgalomba, gyöngén tartott áron. Egyéb gabonaneműek közül rozs szilárdabb. Időjárás fagyos.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.55—7.56
Buza októberre	7.64—7.66
Rozs 1901. áprilisra	7.37—7.38
Zab 1901. áprilisra	5.96—5.97
Tengeri 1901. májusra	5.—5.01
Repcze augusztusra	12.75—12.80

Zárul 5 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.55—7.56
Buza októberre	7.64—7.65
Rozs 1901. áprilisra	7.37—7.38
Zab 1901. áprilisra	5.96—6.—
Tengeri 1901. májusra	4.98—4.99
Repcze augusztusra	12.75—12.85

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	661.—
Magyar hitelrészvény	667.—
Leszámítolóbank részvény	419.—
Rima-Murányi vasúti részvény	459.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	665.50
Közuti vasút	579.—
Varosi villamos vasút részvény	291.50

Buzaárak Amerikában.

(A Magyar Távirati Iroda kábeljelentése.)

— Január 18. —

	New-York:	17-en cent.	18-án cent.
Buza (per loco)	79 ¹ / ₄	79	79
januárra	79 ¹ / ₄	77 ³ / ₄	77 ³ / ₄
februárra	79 ³ / ₈	79	79
márcziusra	79 ³ / ₈	79 ¹ / ₄	79 ¹ / ₄
májusra	79 ¹ / ₈	78 ³ / ₄	78 ³ / ₄
Tengeri januárra	46 ¹ / ₂	47	47
márcziusra	45	45 ¹ / ₂	45 ¹ / ₂
májusra	44	44 ¹ / ₂	44 ¹ / ₂
	Chicago:		
Buza januárra	72 ¹ / ₄	71 ³ / ₈	71 ³ / ₈
márcziusra	75	74 ³ / ₈	74 ³ / ₈
Tengeri januárra	36 ³ / ₈	36 ³ / ₈	36 ³ / ₈

S z e s z ü z l e t.

— Január 18. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter 0/0, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárított moslék 12 korona 50 fillér mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 18. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 90 — 92 fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialtal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 95 — 96 fillérig. Fialtal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 92 — 94 fillérig. Fialtal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 90 — 92 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 290 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Közép páronként 240—290 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül sulyban 88 — 90 fillérig. Közép páronként 240—280 kilogramm sulyban 86 — 88 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 80 — 84 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillerekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertésleltétel. Január 15-én volt készlet 30859 darab, január 16-án főlajtatott 295 darab, január 16-án elszállított 308 darab, január 17-én maradt készletben 30846 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1901. január 18.

Magyar aranyjárdék 40/0	116.75
Magyar koronajárdék 40/0	92.20
Magyar arany 4 1/2 0/0	120.—
Magyar ezüst 4 1/2 0/0	100.—
Magyar keleti vasút	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.—
Magyar italmegváltási kötvény	98.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeregyorsjegyek kölcsön	186.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	140.—
Osztrák papírbárdék	98.15
Osztrák járdék ezüst	98.—
Osztrák járdék arany	117.25
Koronajárdék	98.25
1860-iki államsorsjegyek	137.—
Osztrák-magyar bankrészevény	1710.—
Magyar hitelbank részevény	667.—
Osztrák hitelintézet részevény	660.25
Osztrák-magyar államvasút	665.25
20 frankos arany (Napoleonador)	19.17
Német birodalmi márka	117.65
Pondon	240.60
Láris	95.80

REGENY-CSARNOK.

A szürke asszony.

— Regény. —

Irtá: Sudermann Hermann.

Fordította: Hellerné-Oláh Margit. [27]

(Folytatás.)

XIV.

Három hét múlt el azóta. Pali ezalatt fáradhatatlan volt a munkában. Mégis különös nyugtalanság gyötörte. Ha csak egy percnyi szabad ideje volt, nem volt otthon maradása, mert úgy érzte, mintha rája akarnának szakadni a falak. Ilyenkor a pusztán bolyongott, vagy Helenenthal környékén ácsorgott. Mit akart ott, azt maga magának sem merete bevallani.

— Ha Elzbethel találkoznom, azt hiszem, a föld alá sülyednék szégyenemben, — gondolta, de mégis mindig azt leste, nem látja-e valahol s reszketett az örömtől és félelemtől, hacsak távolról is megpillantott egy női alakot.

Az álom is kerülni kezdte. Midőn otthon mindenki aludt, kilopódzott a házból s gyakran csak világos reggel vetette haza, hogy

fájó fejjel s törődött tagokkal lásson a dolga után.

— Jóvá akarom tenni, . . . jóvá akarom tenni! — mormogá magában, s a mint sarlója a gabona között pengett, minden vágasra ismétlé: — Jóvá teszem — jóvá teszem!

De azzal, hogy mint fogja jóvá tenni, még nem volt tisztában. Még azt sem tudta, hogy nagy sérülést okozott-e a kutya harapása Douglason, vagy sem.

Egyszer, midőn alkonytájban az erdő szélén barangolt, Randsusz Mihályt látta Helenenthalból jönni. Kapa volt a vállán s ezen batyu függött. Pali erősen szemmel tartotta, várva, hogy megtámadja, de a béres csak egy félénk oldalpillantást vetett rá, aztán elfordított arccal, messze elkerülte.

— Ugy néz ki a ficzkó, mintha rosszat forralna — mondá Pali utána nézve.

Douglas szolgálatába vette az elkergetett bérest, mint egy napszámos beszélte, a mit midőn az öreg Meyhöfer meghallott, — felkaczagva szólt: Ez hasonlít az alamuszihoz; majd kifőz valami szépet ellenem.

Meg volt győződve, hogy Douglas feljelentette a dolgot a törvényszéknél; igen, sőt még bizonyos győnjört érzett annál a gondolatnál, hogy el fogják itélni — igaztalanul! természetesen s miután az idézőlevél napról-napra késett, gunyosan mondá: kinpadra akar a nagyságos ur huzni.

De úgy látszott, hogy Douglasnak az elletne elkövetet gyalázatos támadást nem volt szándékában megtorolni, még a kölcsönt sem mondta fel.

Pali szíve csordultig tele volt hálával s mennél kevesebb kilátása volt érzelmei nyilvánítására, annál kevesebb nyugtalanság gyötörte. — Ily érzelmekkel eltelve állt egy éjjel ismét a helenenthal kerítés előtt.

Korai őszi fagy és dér takarta a földet s a sárgult fü alétan reszkedett.

A fehér ház eltűnt az éj homályában s csak egyetlen ablakból pislogott a homályos vörös fény. Itt virraszt Elzbeth beteg anyja mellett — gondolá Pali. — S nem találva más módot arra, hogy Elzbethet kiszólítsa, füttyörészni kezdett. Kétszer-háromszor elhallgatott, figyelve — senki sem jött — s most aggodni kezdett.

Üvatosan tapogatva kereste a megtárgalt léczet, melyet egykor elzbt félretolt s megtalálva, átsuszott a kerítésen.

Tüske és galy szaggatta a ruháját, a mint a sűrűben négykézláb mászott tova utat keresve.

Végre kijutott a szabadba, a kavicsos ut bizonytalanul fehérlett az éj sötétjében, — míg a lámpa a beteg szobájában élénken fénylett.

Pali egy padra ült s arra felé nézett, a hol egy árnyékot vélt ide-oda mozogni a függöny mögött.

Most egyszerre minden fénybe borult. — A rózsabokrok kiváltak a sötétségből, — kavics csillogott s a ház teteje, mely eddig sötétségbe volt borítva, vörös fényben ragyogott, mintha hajnali pir eset volna rá.

Pali csodálkozva fordult hatra — vére megfagyott ereiben. — Vértörő tüz lángba borítá fénybe az éjjeli tájat! A fekete felhők égő vörös szalaggal voltak szegve, kékes lángok kavargtak szerteszét, magasra csapdktak a tüzkévek, mintha északi fény jelen volna meg az égen.

A házunk ég! — — — — —

Pali feje erőtlennül hanyatlott vissza a pad hátára. De a következő perczen összeszedve magát felszökött — térdei inogtak, vére lüktetett, — „előre, előre! mensd meg a mi menthető!” — ez kergette s örült rohanással hatolt tüskén-bokron keresztül; átmászott a kerítésen s a tulsó oldalon lezuhant az árokba.

Az égő ház nappali fénybe borította az egész pusztát. A tarló csillogott és a sötét erdő izzóvörös tüzfénybe borult.

A lakóház még sértetlen állt, falai márványként csillámlottak, ablakai ragyogtak mint megannyi óriási gyémánt. Az udvar nappali fényben uszott. A csür égett, a tetőig teli csür az egész természet! Egész évi munkája, boldogsága, reménye így enyészett el szeme előtt füstbe és lángba oszolva.

Ismét felocsudott, repülve iramodott a pusztán keresztül. Midőn az erdő mellett elrohant, úgy tetszett neki, mintha egy árnyék suhant volna el mellette, mely közeledtére a földre lapult. De ő alig figyelt reá. Tovább, tovább, menteni, ami menthető!

Az udvarról már zavart kiáltozás hallatszott. A béresek örülten rohantak ide-oda, a szolgálók kezüket tördelték, nővérei eszeveszeten futkostak fel-alá s nevé kiáltozták.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Január 18. —

Fehér Kereszt szálloda. Mődenyi Albert birtokos Novak. — Kremer József utazó Budapest. — Laufer Simon utazó Bécs. — Friedman Sándor utazó Bécs. — Rónai Bernát utazó Budapest. — Wiener Sándor utazó Budapest. — Hecht Bernát kereskedő Budapest. — Grünberger Mór utazó Budapest. — Nyári Géza utazó Budapest. — Wasserfogel Samu utazó Bécs. — Salzman Vilmosné vendéglősnő Battonya.

Központi Szálloda. Heinrich P. nagykereskedő Budapest. — Herempey Károly igazgató Málnás. — Atzél Péter birtokos Magyarad. — Müller János máv. főfelügyelő Budapest. — Jegessy Károly őrmester M.-Hegyes. — Philip Zsigmond titkár Budapest. — Stern Miksa utazó Budapest. — Jemerias Rezső utazó Budapest. — Schreyber Sigfried utazó Bécs. — Hoffman József utazó Bécs. — Stricker Zsigmond utazó Róma. — Waldman József utazó Kolozsvár.

Vass Szálloda. Bonts Gyula kir. közjegyző V.-Hunyad. — Vagner I. utazó Bécs. — Vavricsko József utazó Bécs. — Schrecker N. József hivatalnok Budapest. — Kacsinka N. intéző Alcsill. — Mayer Armin utazó Bécs. — Jani Albert utazó Bécs. — Vajda Zoltán fakereskedő Acsuca. — Landauer Zsigmond utazó Bécs. — Abonyi Henrik utazó Budapest. — Steinhart Emil utazó Bécs. — Steiner József utazó Budapest. — Kohn Zsigmond utazó Budapest. — Sándor Ödön gazdász Lippa.

Nádor szálloda. Fischer Simon kereskedő Budapest. — Darabant Lázár földműves Kacsina. — Czigler Herman kereskedő segéd Petrozsény. — Mihájlovs Athanáz ügyvédsegéd Temesvár. — Javranszky Károly kereskedő Déva.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.48
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborszláról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnág este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	—	Gyorsvonat délelőtt	8.23
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	6.45	Személyvonat reggel	8.53
Személyvonat d. u.	4.25	Vegyesvonat este	6.50
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbeséről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbeség szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

Városi színház.

Bérlet 108. sz.

Páros.

Szombaton, 1901. évi január hó 19-én:

A madarász.

Operette 3 felvonásban. Irtá: West és L. Held. Fordította: B. L. Zenéjét szerzé: Zeller Károly.

SZEMÉLYEK:

Mária Parlagi K.	Postás Milka Felhő Rózsi.
Adelaida Tolnainé.	Schneck, bíró Czákó V.
Csörzs báró Hegyessi Gy.	Udvari lakáj Solyom L.
Szaniszló gróf Boda F.	Kaskó Fenyéri Mór.
Adám Erezkövy K.	Laskó Szadai F.

Kezdete 7 órakor.

Soborsini takarékpénztár részvénytársaság.

Vagyon. **Mérleg-számla 1900. december 31-én.** Teher.

	K.	F.		K.	F.
Kibocsátatlan 500 drb részvény ...	50000	—	Részvénytőke	200000	—
Készpénz készlet	4872	74	Tartalékalap	13417	44
Váltó tárcza	352428	—	Takarékbetétek	41820	20
Előlegek értékpapírokra	227	—	Visszleszámitolt váltók	135986	—
Idegen intézeteknél elhelyezve	2021	78	Hitelezők	59174	—
Adósok	400	70	Fel nem vett osztalék	168	—
Ingtatlanok:			Be nem fizetett betét kamatadó ...	112	21
A kapriorai 138. és 157. tjkvbeli fekvőségek...	2490	99	Előre felvett kamatok	4275	—
Felszerelés K. 800.—			Nyereség	16670	62
leírás „ 200.—	600	—			
	413041	21		413041	21

Soborsin, 1900. december hó 31-én.

Kiss Ferencz, s. k.
pénztárnok.

Bárdy Kálmán, s. k.
vezérigazgató.

Schramm Róbert, s. k.
titkár, főkönyvvizsgáló.

Böhm Adolf, s. k.
igazgató.

Frankó Andor, s. k.
igazgató.

Langer Alajos, s. k.
igazgató.

Dr. Murády Árpád, s. k.
igazgató.

Roth Mór, s. k.
igazgató.

Seidner Miklós, s. k.
igazgató.

Jelen vagyon és teher kimutatást a törvény és alapszabályok értelmében megvizsgáltuk és rendben találtuk.

A felügyelő-bizottság:

Roser Jakab, s. k.
f. ü. b. elnök.

Herschkovitz Ignác, s. k.
f. ü. b. tag.

Kemka Gyula, s. k.
f. ü. b. tag.

Seidner Mór, s. k.
f. ü. b. tag.

Arnold János, s. k.
f. ü. b. póttag.

A felügyelő-bizottság jelentése:

Tisztelt közgyűlés!

A kereskedelmi törvény 195. valamint az intézeti alapszabályok 82. §-nak megfelelően, van szerencsénk a lefolyt üzletévre vonatkozó jelentésünket ezennel előterjeszteni.

Miután intézetünk ügyvitelét az egész év folyamán a leggondosabban ellenőriztük, a pénztárt, az okmányokat, értékálladékokat és a könyvvizetést ismételt megvizsgáltuk, meggyőződést szereztünk a takarékpénztár ügyeinek szabályszerű kezeléséről és a könyvek helyes és példás rendben való vezetéséről.

Az igazgatóság által elének terjesztett mérleget, valamint a veszteség- és nyereség-számlát beható vizsgálat alá vettük, helyesnek s azoknak tételeit az intézeti fő- és mellékkönyvekkel és a könyvvivői kimutatásokkal egyezőnek találtuk.

Mindezek alapján csatlakozunk az igazgatóságnak az 1900. évi 16,670.62 korona összegű nyereség mikénti felhasználása iránti indítványához, melyet a tisztelt közgyűlésnek elfogadásra ajánlunk. Együttal kérjük, hogy ugy az igazgatóságnak, mint nekünk, tisztelettel alólírott felügyelő-bizottságnak a lefolyt 1900-i üzletévre a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Soborsin, 1901. évi január hó 12-én.

A Soborsini takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottsága:

Roser Jakab, s. k.
f. ü. b. elnök.

Herschkovitz Ignác, s. k.
f. ü. b. tag.

Kemka Gyula, s. k.
f. ü. b. tag.

Seidner Mór, s. k.
f. ü. b. tag.

Arnold János, s. k.
f. ü. b. póttag.



Arad szab. kir. város kap. hiv.

18141/1900 kh.

Hirdetmény.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-c. 3. §. alapján kiadott 14837/1892. sz. rendeletet a kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltósága következőleg egészítette ki:

Mindazon üzletekben, melyek különféle husnemekből előállított hideg élelmi cikkek elárulásával foglalkoznak, esteli 6 órától 9 óráig árusíthatók: sonka, kolbász-félék és egyéb hideg felvágottak, valamint sajtok, mindazonáltal azzal a korlátozással, hogy ezen elárusításnál az üzleti segéd személyzet igénybe nem vehető, továbbá, hogy a megnevezettek kivül a vevő közönségnek semmiféle más áru cikk ki nem szolgáltatható.

E rendelet kihirdetése napján azonnal hatályba lép.

Aradon 1900 december hó 5-én.

Green,
alkapitány.

M. kir. államvasutak aradi üzletv.

34667—I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Piski állomásán lévő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1901. évi május hó 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át vagyis 1904 évi április hó 30-ig.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel ellátott és „Ajánlat a piski-i pályavendéglő bérletére” feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1901. évi január hó 25-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános igazgatási (I.) osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 200 K. azaz kettőszáz Korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb 1901. évi január hó 24-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpenztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el. Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1900. december 27-én.

A magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.



== Két ==

a jegyzői teendőkben
teljesen jártas segéd
alólirottnál azonnal
alkalmazást nyer.

Kurticsón, 1900. január 15.
Szerény Sándor,
3453 jegyző.

Ternován

1901. évi január hó 30-án
délelőtt 10 órakor

KÁLLAY GYULA főszolgabíró által

2 szép fiatal

nyugoti faju tehén

(egyik kis borjas),

két fiatal jó kocsi ló,

egy szép fedeles hintó, egy kisebb
rugganyos és egy kis parasztkocsi,
mind teljesen jókarban, — vala-
mint egy pár lószerszám

önkéntes árverésen

eladatni fognak, 3459
melyre az árverelni kívánók meghívtnak.

Aradi Első Takarékpénztár.

Meghívás

az Aradi Első Takarékpénztár

részvényeseinek

vasárnap, 1901. évi február hó 3-án

délelőtt 10 órakor

az intézet üléstermében Atzél Péter-utca 1. szám tartandó

== 60-ik évi rendes ==

közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki intézkedés az alapszabályok 28. §-a értelmében.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1900. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránt határozat hozatal.
3. Egy igazgatósági tag választása.
4. A részvényesek netaláni indítványai. (Alapszabályok 23. §.)

Az alapszabályok 16. §-ának értelmében szavazati joggal bíró t. részvényesek, valamint ezek alapszabályszerű képviselői felkéretnek, hogy részvényeiket, vagy az ezekről szóló köz- vagy hitelintézeti letéti igazolványaikat, a képviselők pedig ezenkívül meghatalmazásaikat 1901. évi február hó 1-ig az intézeti főpénztárnál nyerendő elismervény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Aradon, 1901. január hó 12-én.

3465

Az igazgatóság.

Kir. közjegyzői írnok,

perfect gyakorlattal, gyönyörű
írassal, érettségi bizonylattal,
beszél magyarul, németül, ro-
mánul, hat évig egy helyen volt,

azonnali 3464

alkalmazást keres,

„írnok“ czimen a kiadóban.

Magy. kir. államv. igazgatóság.

204325—56300 F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérműek, botok, napernyők, és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni.

Arad állomáson f. é. január hó 24-én d. e. 9 órakor.

Budapest, 1901. évi január havában.

Az igazgatóság.

3—901. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a borosjenői kir. jbiróság 1900. évi V. 798/1. számú végzése következtében dr. Köpf János ügyvéd által képviselt Kovács Soma aradi czég javára, Borsi József aradi lakos ellen 244 korona s járulékaik erejéig 1900. évi december hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1274 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 1 Hornsbey-féle gőzgép, 1 cséplő és alkatrészei nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a borosjenői kir. jbiróság 1900. évi V. 798/2. sz. végzése folytán 244 kor. tőkekövetelés, ennek 1900. évi október hó 15. napjától járó 60% kamatai, 1/8% váltódíj és eddig összesen 80 kor. 40 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Lugozó határában leendő eszközülésére 1901. évi január hó 30-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 170. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legelőbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendel-
tetik.

Kelt Borosjenőn, 1901. évi jan. hó 9. napján.

Bogye Gábor,
kir. bir. végrehajtó.

3467

== Birtokosok és gazdák ==

egybehangzó jó véleményt adnak kipróbálás után a

Somogyi Géza-féle szabad. állattáporról,

a mely rendszeresen adva, az állat szervezetére igen jó-tékony hatással bír, mert rendben tartja az emésztési szerveket, fokozza az étvágyat, ez által az állatnak a rendszeres vérkeringése megóvja a betegségtől és elősegíti a hizást, miáltal az hamarabb eladásra kerülhet, a mi anyagi-
lag igen nagy előny.

Számos elismerő és köszönő levelek megerősítik a fentieket, melyekből csak az alantit közlöm:

Tekintetes Somogyi Géza urnak Arad.

Ertesítem, hogy az Ön gyártmányát képező állattáporot kipróbálva, azt az állatok. — kiválólag pedig a sertések táplálásánál jónak találom. — s úgy az állat emésztésére, valamint az esetleg fellépő betegség gyógyítására és megállítására bárkinnek is a legmelegebben ajánlom.

Székesfehérvár, 1900. február 24.

Tisztelettel:

Pauer István,
Székesfehérvár sz. kir. város
állatorvos.

Ennélfogva egy gazda sem mulasztja állatainál a Somogyi Géza-féle állattápor alkalmazni, mely csak akkor valódi, ha a 13.652. sz. szabadalmi szám és az itt látható védjegy rajta van a csomagon és a dobozon. Egy csomag 18 kr., egy negyed kilós doboz 45 kr., egy fél kilós doboz 90 kr.

Kapható Aradon: Földes Kelemen gyógyszerész urnál, Vojtek és Weisz droguista, Eles Ármán, Fejer Gyula, Karácsonyi Antal, Daimel Lajos, Pollák József, Nagy Farkas, Ring Zsigmond, Weisz Dávid, Ferber Lajos urak fűszerkereskedésükben és ugy Aradon, mint Aradmegyében bármely üzletben. 2341

VÉDJEGY.



13652. sz. szabadalom.

Igen tisztelt Uram!

Az Ön által gyártott m. k. szabadalmazott állatok emésztését elősegítő porát egy sertésim-nél, valamint teheneimnél alkalmazva, tapasztaltam, hogy azoknál az emésztést kitűnően elősegítette és sertéseim közt ezen por használata folytán sertésvész vagy egyéb betegség nem fordult elő, dacára annak, hogy a szomszéd udvar vész fertőzött volt. Ennélfogva ezen por a legmelegebben ajánlhatom.

Majlátfalván, 1899. évi okt. hó 14-én.

Tisztelettel: **Deák Lajos,** jegyző.

54—1901. kh.

Hirdetmény.

A gyalogutak gondozása tárgyában alkotott szabályrendelet 4. §-a szerint kötelesek a ház- és telektulajdonosok a szilárd burkolattal ellátott gyalogutakról a havat eltávolítani és ha sik jéggel vannak borítva fűrészporral, vagy homokkal behinteni, a nem szilárd burkolattal ellátott gyalogutakról pedig a havat eltávolítani.

Miről azzal értesítem a háztulajdonosokat, hogy a szabályrendeletben foglaltakat pontosan betartsák, mert a mulasztók ellen minden külön figyelmeztetés nélkül a büntető eljárást folyamatba teszem.

A házak udvaraiban összegyűlt és kihordatni szokott hőmennyiség lerakó helyeül: a Maros meder, a szemét lerakó helyek, a szárazhid baloldalán és a Hercz-féle fatelep mögött elterülő mélyedés a nagyváradi-ut mellett a Jellinek és Schlesinger fatelep mögött az élőviz-csatorna mellett levő mélyedés és a Kossuth-utca végén levő hid baloldalán az élőviz csatorna balpartjáig elterülő mélyedés jelöltetik ki.

Aradon, 1901. január 3.

Sarlot,
főkapitány.